05 Kasım 2026 PERŞEMBE
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.04
BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)
BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)
SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)
KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)
----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın kıymetli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum.

Komisyonumuzun 9'uncu Birleşimini açıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sayıştay raporları ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yatırımcı Tazmin Merkezi, Bankalar Arası Kart Merkezi Anonim Şirketinin Sayıştay raporları bulunmaktadır. (Uğultular)

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; sükuneti bir tesis edelim.

Şimdi müzakerelere başlayacağız ancak müzakerelere başlamadan önce toplantımıza katılan bürokratların tanıtılmalarını istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Usta.

Evet sırayla katılan bürokratlar kendilerini tanıtırsa sevinirim.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Geçen sene tanıtılan bürokratların yarısı burada yok ya. Böyle olacaksa tanıtmasınlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karabat, lütfen dinleyelim.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Geçenki gibi olacaksa tanıtmasınlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet ona biliyorsunuz Sayın Karabat, ben burada işlemi...

Sayın Kaya, buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - BDDK, SPK öndeydi. Niye şimdi geri çekildi?

MEHMET MUŞ (Samsun) - Sayın Karabat, Bakan Yardımcıları var, bir protokolü var onun da.

Sayın Usta, nedir mesele?

ERHAN USTA (Samsun) - Usulle ilgili Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, ben bir açıklama getirmek istiyorum.

Geçen bu konu tartışma konusu oldu hatırlıyorsanız ve ben bir usul kararı aldım burada ve sizden bir şey... Komisyona bir şey söyledim, değerli arkadaşlar, ben size dedim ki komisyonun yönetimiyle alakalı burada bir oylama yaptım, usulle alakalı tartışmayı aldık, tartıştık ve bunu karara bağladık. Ben size bunun haricinde yani size dağıttığım gündemin haricinde bir şey getirirsem o zaman bunu usul tartışması olarak bir tartışmaya açma hakkınız var. Neden? Çünkü ben size dağıttığım gündemde bununla alakalı bir bilgi vermemişsem bu, bir usul tartışmasıdır. Ancak ben size gündemi dağıttım ve dağıttığım gündeme bağlıyım şu an. Bunun haricinde herhangi bir gündem maddesi oluşturmadık. Dolayısıyla gündem, usul tartışması şuna döndü Komisyonda? Ve o gün toplantıda şunu da söyledim, dedim ki eğer bu, bu şekilde devam edecekse olursa dolayısıyla diğer milletvekilleri de yeni bir önerge verme hakkına sahip olurlar çünkü iş usul tartışmasından çıktı, usul tartışması yok ortada çünkü biz "usul tartışması" adı altında başka bir tartışma yapalıma dönüyor iş. Dolayısıyla bunu doğru bulmuyorum, bunu özellikle söyledim.

Şimdi, Sayın Arı'da söz istedi, sizin nedir Sayın Arı?

ERHAN USTA (Samsun) - Bir saniye Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamamen usulle alakalı, tamamen usulle alakalı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, nedir sizin?

CAVİT ARI (Antalya) - Benim de usule dair, uygulamanıza dair eleştirilerim var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, bir saniye, değerli arkadaşlar, bir saniye.

Hangi uygulamam Sayın Arı?

CAVİT ARI (Antalya) - Usule dair söz vermeme uygulamanızı eleştireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Arı..

Bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir defa Tüzük'e aykırı, usulle ilgili söz istenmesi durumunda bu söz verilir Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değil, değerli arkadaşlar, İç Tüzük tartışması...

Bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Söz verilse düşüncelerimi aktaracaktım, söz vermeden ne konuşulur bilemezsiniz Sayın Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) - Bugün 6'ncı günü, biz istedik mi 1'inci günün dışında? Ama bugün farklı bir gün, ne diyeceğimizi bilmiyorsunuz ki Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye.

İşte, ben de diyorum ki usulle alakalı şöyle: Usulle alakalı konuşulacak bir mesele yok.

Bir de ben İç Tüzük'e de baktım, bununla alakalı, Başkanın usul tartışması açmayla alakalı kendi bir yetkisi de var yani benim burada bunu açıp açmamayla alakalı bir irademde de söz konusu. Ben dolayısıyla sizlerin her birisiyle tek tek konuştum...

ERHAN USTA (Samsun) - Usul tartışması açıp açmama yetkisi sizde.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet.

ERHAN USTA (Samsun) - Usule ilişkin bir şey söyleme yetkisini sınırlama imkânınız yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, ben açarsam...

ERHAN USTA (Samsun) - Bundan sonra usul tartışması açmayabilirsiniz. Ben tartışma açılmasını istemiyorum, bir dinleyin Sayın Başkan, şimdiye söylemiştim zaten ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hakikaten usule aykırı bir şey yapılıyorsa nereden bileceğiz Sayın Başkan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, konuyu netleştirelim de ben söz verme konusunda...

ERHAN USTA (Samsun) - İkimizde Grup Başkan Vekilliği yaptık, biz bunları biliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, şöyle...

ERHAN USTA (Samsun) - Tartışmaya açıp açmama yetkin var ama benim usulle ilgili bir şey söyleyeceğim, ben bunu talep edeceğim, bunu kısıtlayamazsınız ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, dolayısıyla Sayın Usta, bir dakika.

Dolayısıyla buradaki Başkanında açılan bu söz talepleriyle alakalı...

ERHAN USTA (Samsun) - Bak, başkaları seviniyor, burada 2 Samsun Milletvekili kavga yapıyor diye sevinenler var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

Şimdi mesele o değil, nihayetinde benim de bir kanaat, bir takdir hakkım var.

Evet, Sayın Usta, iki dakika vereceğim.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, Türkiye'nin, belki de dünyanın gördüğü en organize, en nitelikli, en büyük bir suçu var, bir soygunu var. Şimdi, bununla ilgili kurumların olduğu bir bütçeyi görüşüyoruz değil mi? Bakanlık, bakanlıktan da ziyade BDDK'sıyla, SPK'sıyla bir defa dolayısıyla bugün gerçekten... Bakın, hassasiyetle bağlı kaldık, bir dakika dahi söz uzatması istenmedik diğerlerinde. Aslında komisyonlar da normalde bu olmaz, biraz daha esnek olur, geçmiş uygulamalarımız da hep öyleydi ama bugün farklı, bugün bir miktar esnek olmak durumundayız, gerekirse sabaha kadar çalışalım. Şimdi, geçen, burada kanun görüşülürken bir kısım meseleleri burada konuştuk ve ondan sonra kamuoyunda bir aydınlanma oldu da ondan sonra iki tane genel müdürle ilgili işlem yapıldı. Buradaki tartışmalar yani burada hiçbir katkı yok anlamında düşünmemek lazım. Biz sadece denetim... Evet, denetim yetkimiz olacak, biz, burada evet, sorgulayacağız, edeceğiz ama onun dışında meseleye bir de katkı veriyoruz, bunu görmek lazım. Dolayısıyla sürede esnek olalım; milletin bugün gözü burada, mağdurların da gözü burada, reel sektörün de gözü burada, esnafın da gözü burada. Dolayısıyla burada süre açısından bir miktar daha o usulünüzü bugün için esnetmenizi sizden talep edeceğim.

Şimdi, Sayın Bakan bir de zaten gelmiyor buraya; kanunu görüşüldü, gelmedi, fonla ilgili görüşme oldu, gelmedi yani televizyonlara gidiyor Sayın Bakan ama Meclise gelmiyor; senede bir defa geliyor, hiç olmazsa bir miktar daha fazla kendisini misafir edelim istiyorum ben burada ve bu meselelerin açıklığa kavuşturulması önemli.

Şimdi, diğer bir husus Erişah Arıcan nerede, nerede? Ya gölge bakan, finansal sektörü yöneten Erişah Arıcan bu ülkede, Sayın Bakanı işte sınırlandıran da o. Varlık Fonu Başkan Vekili, Takasbankın Yönetim Kurulu Başkanı ve buradaki bu sistemi işleten ve bu sistemin kurucusu... Takasbank dedim, çok özür dilerim, Borsa İstanbulun Yönetim Kurulu Başkanı, Takasbankın da dolayısıyla zaten Başkanı oluyor çünkü en büyük pay ona ait.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir dakika daha vereceğim, toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - Erişah Arıcan'ın burada olması lazım. Erişah Arıcan burada olmadan biz neyi konuşacağız bugün arkadaşlar? Bu fon krizinin, bu fon soygununun neresini konuşacağız? En büyük zanlısı yok, bu kadar açık konuşuyorum ben ya. Varsa gelsin, desin: "Kardeşim, sen yanlış konuşuyorsun." Kendisini burada savunsun, burada olması gerekiyor. Meclisin iradesinin üzerinde mi Erişah Arıcan'ın iradesi, bunu kabul eden var mı arkadaşlar? Niye gelmiyor, Erişe Arıcan buraya niye gelmiyor? Biz onu buraya niye getiremiyoruz? Ben bunu kabul etmiyorum, bu bütçeyi görüşmenin hiçbir anlamı yok. İkili bir yapı var bugün ekonomi yönetiminde, bunu görelim arkadaşlar. Bu soygunun arkasında bu yapı var, bu başarısızlığın arkasında da bu yapı var. Bakan bir şey yapmaya çalışıyor belki iyi niyetli olarak, orada onu sınırlandıranlar var. Alt taraftaki kurumların Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı olması bir şey değiştirmiyor, oraya şey değil yani oraya hükmedemiyor, bunu görmek lazım. BIST niye yok mesela bugün burada? Borsa İstanbul niye yok burada arkadaşlar bugün, biz neyi konuşacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla Sayın Başkan, sizden istirhamım, gün içerisinde bu kurumları, bu arkadaşları çağıralım ve süre konusunda bir miktar...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Erhan Bey, zaten fazladan konuşuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Evet, Sayın Başkanım, bugün gerçekten söylenildiği gibi herhangi bir Maliye Bakanlığı bütçesinin görüşmesini yapmıyoruz. Bugün Türkiye'nin ilk etapta 450 bin, sonrasında SPK 79'uncu maddeyle 250 bin...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Ama iki kişilik konuşuyorsun, size konuşmayın diyen yok.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkanım, ne diyor mu?

CAVİT ARI (Antalya) - ...daha mağdur yaratıldığı ve borsa vurgunuyla...

ERHAN USTA (Samsun) - Bir taneye düşmüşmüş, düştüyse düştü.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Erhan Bey, hukuktan bahsediyorsunuz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Hiç bilmiyorsun, sadaka mı veriyorsun?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, sakin olun değerli arkadaşlar...

CAVİT ARI (Antalya) - ...milyonlarca mağdurun yaratıldığı bir günde konuşuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika, değerli arkadaşlar...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Hayır, bir dakika...

ERHAN USTA (Samsun) - Ayıp ya!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Niye ayıp?

ERHAN USTA (Samsun) - Ayıp, kendinize gelin!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sen kimsin ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, herkes birisi burada, bir saniye...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Sayın Usta, dürüstlükten bahsediyorsunuz, haktan, hukuktan bahsediyorsunuz!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bu kim ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika, bir dakika...

Sayın Taş, ne oldu? Bir saniye, ne oldu?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Siz ona tebliğ ettiniz mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika, Sayın Taş...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Bunun ne yanlışı var, ne yanlışı var bunun?

ERHAN USTA (Samsun) - Uygulayın, niye uygulamıyorsunuz?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Allah Allah! Uygulamayın mı dedik, uygulamayın mı dedik?

ERHAN USTA (Samsun) - Uygulayın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Taş, bir saniye...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Size susun diyen yok, fazladan konuşuyorsunuz zaten.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Konuşacağız kardeşim, sonuna kadar konuşacağız! Bedelini ödeyeceksiniz, Apo'yu affetmenin bedelini de ödeyeceksiniz! Katilleri, PKK'lıları affetmenin bedelini de ödeyeceksiniz!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Kim kimi affediyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Taş, bir saniye, kendinize gelir misiniz!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bedelini ödeyeceksiniz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Taş, kendinize gelir misiniz?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Ne bedeli ödeyeceğim ben? Neyin bedelini ödeyeceğim ben?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Beni susturamazsın! Beni susturamazsın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Taş, sizi kimse susturmuyor. Sayın Taş...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, böyle bir çirkinlik olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye Sayın Usta, ya, bir müsaade etmiyorsunuz ki bir baksanıza arkaya.
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bu kadar böyle bir şey görmedim hayatımda, Allah Allah!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Milletvekili, bir saniye... Ya, Sayın Milletvekili, bakın, burada "Bu kimdir, kim bu?" bunların hepsi milletvekili.
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Öyle dedi, öyle dedi!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, bir saniye...
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Vallahi kusura bakmayın, biz haddimizi biliyoruz, haddimizi aşmıyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, bakın, burada herkes milletvekili.
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Olabilir.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, "olabilir"se "Bu kimdir?" diye diyemezsiniz!
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kim ya bu?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - "Kim ya?" diyemezsiniz, ben size dedirtmiyorsam onlara da diyemezsiniz.
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Vallahi öyle bir derim ki!
ERHAN USTA (Samsun) - Ya, hayır, önce oraya...
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye, müsaade edin bana.
Değerli arkadaşlar...
ERHAN USTA (Samsun) - Ya, söylediğimiz şey yalan mı arkadaşlar?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye, müsaade edin bana.
ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bu hepimizi etkiliyor, çok önemli bir mesele ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta bir saniye...
ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bu meseleyi...
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya Sayın Usta, hep siz mi konuşacaksınız?
ERHAN USTA (Samsun) - Siz de konuşun ya!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Evet, hep biz konuşacağız!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir durun.
ERHAN USTA (Samsun) - Siz de isyan edin "Niye bu soygun oldu?" deyin.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri,
Evet, Sayın Arı...
ERHAN USTA (Samsun) - Hırsızlığa isyan et!
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ediyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta... Değerli milletvekilleri...
Sayın Arı, buyurun, bir saniye...
CAVİT ARI (Antalya) - Ülkede bu kadar mağduriyet varken, ülkede bu kadar fon vurgunu varken...
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım...
ERHAN USTA (Samsun) - Uygulayın, minnet mi duyacağız size ya?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir saniye...
Değerli arkadaşlar...
ERHAN USTA (Samsun) - Minnet mi duyacağız size ya? Bir tane düşmüş...
CAVİT ARI (Antalya) - ...insanlar mağdurken burada gerçeklerin konuşulmasını AKP'li milletvekilleri engellemeye çalışıyor; ayıptır ya, ayıptır! Bugün konuşulmayacak da ne zaman konuşulacak?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, siz kendi kendinize niye konuşuyorsunuz?
CAVİT ARI (Antalya) - Bugün konuşulmayacak da ne zaman konuşulacak?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı... Değerli milletvekilleri...
SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Biz kimseye sahip çıkmıyoruz, en başından beri kim varsa yargılansın diyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şahan...
SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - En başından beri yargılansın diyoruz.
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...
CAVİT ARI (Antalya) - Açar mısınız herkes konuşuyor?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Dururseniz konuşturacağım, dururseniz konuşturacağım.
SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Yargılansın diyoruz.?
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Şahan...
AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Ama demeyeceksin, yargılayacaksın! Sen iddia makamısın!
CAVİT ARI (Antalya) - Buradan başlayacak yargılama buradan! Yargılama buradan başlayacak!
BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, görüşmelere beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.36

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 9'uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, 4 Kasım 2025'te basında çıkan "Sayın Bakan Mehmet Şimşek Sermaye Piyasaları Kongresi'nde bazı fonlar üzerinden manipülasyonlar yapıldığını bildiklerini, bazı fonlardaki aşırı ve sert yükselişlerde manipülasyon yapıldığını takip ettiklerini, düzenleyici çerçeveyi güçlendireceklerini ve cezaların artırılacağını belirtmiştir." şeklinde bir haber var, bu haber doğru mu Sayın Bakanım? Size soruyorum direkt.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Onu soru-cevapta sorarsınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, usul mü bu?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Gerçeğin ta kendisi, gerçeğin ta kendisi!

CAVİT ARI (Antalya) - Eğer bu haber doğruysa neden bunun gereğini yapmadığınızı sizden duymak istiyoruz çünkü Türkiye'de sizin bu tespitlerinize rağmen gereğini yapmamış olmamız nedeniyle bugün 450 bin vatandaş mağdur durumda ve yine borsada binlerce insan mağdur durumda, batmış durumda, borcunu ödeyemez durumda. Size bunu soruyoruz Sayın Bakan.

Yine, biraz önce söylendiği gibi, Erişah Arıcan burada neden yok? Neden getirmediniz? Bugün getirmediyseniz en azından Cumhurbaşkanlığı bütçesinde buraya gönderirseniz eğer yapamadıklarını ya da bilerek yaptıklarını burada anlatır.

Sayın Bakan, biraz önce söylediğim nedenlerden dolayı en küçük bir vicdani sorumluluk hissediyor musunuz kendinizde? Bunu da size soruyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Soru-cevap değildi ama.

CAVİT ARI (Antalya) - Ona ben karar veririm arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hayır, karar veremezsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, usul tartışması açıldığında siz gereğini söylediniz. Genelde "usul tartışması" adı altında aslında usulsüz bir konuşma yapılıyor.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Memlekete usulsüzlük yapılıyor ya, millete usulsüzlük yapılıyor, hangi usulsüzlükten bahsediyorsunuz?

ORHAN ERDEM (Konya) - Biz muhalefet tarafına daha çok konuşması için ki -doğrusu da odur- elimizden geldiği kadar imkân veriyoruz, kendi üyelerimiz konuşma yapmayarak daha sağlıklı, daha suhuletle geçsin diye, fark ediyorsanız, 2-3 arkadaş on dakikaysa beş, yirmi dakikaysa on dakika konuşuyor. Biz usule dair kararlarımızı başında aldık ve bunun da uygulanmasını istiyorum.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bitsin de gidelim diye yapıyorsunuz.

ORHAN ERDEM (Konya) - Biraz önce çıkan tartışmada yanlış üsluplar oldu. Sadi Şirazi'nin bir sözü var: "Doğru sözün celladı yanlış üslup." Üslubu şaşırdığımızda doğruysa bile bu yanlışa gidiyor.

Arkadaşımızın dediği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir İç Tüzük'ü var, burada nisaplar var. Şu anda İYİ Partinin bizim milletvekili sayımızdan dolayı onların 1 üyesi düşmüş durumda Plan ve Bütçe ve KİT Komisyonunda, bunu uygulayacak Türkiye Büyük Millet Meclisi. Buradan bir an önce uygulanmasını istiyoruz, bunu da arz ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir tur daha dönmeyeceğim lütfen. Dönmeyeceğim Sayın Usta, neyi?

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, tur değil, talebim oldu. Bugün usulde bir esnetme olacak mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, işte, ben de bir cevap vereceğim, dinledim işte herkesi.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle, diğer hususla ilgili de yani böyle bir tartışma içerisinde söylenecek bir şey değil Orhan Bey. Yani değil, değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, aynı şeyi açmayalım, sizden rica ediyorum.

Evet, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) - Kodifikasyonu zor falan değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir müsaade edin, ben konuşayım bu konuda da ya.

ERHAN USTA (Samsun) - Doğru, tabii ki siz konuşun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; en az ben konuşuyorum aranızda.

Değerli milletvekilleri, dolayısıyla buradaki tartışmalar nihayetinde daha sağlıklı bir yere gitmesi için işleyişin ve çalışmalarımızın.

Şimdi, İYİ Parti grubuyla alakalı olan mesele de bu Komisyonumuza, bize herhangi bir işlemle alakalı bir yazı geldiği zaman biz o zaman yaparız. Dolayısıyla bu Meclis Başkanlığının şu an gündemindeki bir konu. Dolayısıyla şu an ben mevcut bana iletilen Komisyon üyelerimizle çalışmalarıma devam edeceğim aksi bir durum olmadığı müddetçe. Dolasıyla bu tartışmayı burada sonlandırıyorum.

Bir diğer konu, Sayın Usta, kurallar biliyorsunuz, hepimiz için geçerlidir. "Bugün önemli, bir başka gün daha az önemli." diye bir şey olmaz. Dolayısıyla her bakanlık, her bütçe önemli. Zaten milletvekilleri her bütçede, her bakanlıkta istediği gibi konuşabiliyor, istediği konuları gündeme getirebiliyorlar. Dolayısıyla ben aldığımız kararlara bağlı olma tarafında kendimi konumlandıracağım.

Bir de değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere bir hassasiyetiniz var sizin, benim de var. Kamu kurumlarının ilgili bütçelerinin görüşülecek olanların tamamını biz davet ettik, onu da özellikle belirtmek isterim. Siz gündeme farklı bürokratların davet edilmesini tabii ki getirebilirsiniz ancak ben burada bugün müzakere edeceğimiz, görüşeceğimiz bütün kamu kurumlarının yöneticilerini, idarecilerini, başkanını, başkanı gelemiyorsa ikinci başkanını mutlaka getirmeye dikkat ettim. Bu konuda Sayın Bakan da hassasiyet gösterdi, kendisine teşekkür ediyorum.

Müsaadeniz olursa toplantımıza geçiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, oradaki biliyorsunuz, bütçesi görüşülecek kurumlar zaten gelecek. Dolayısıyla biz Sayıştay bütçesini mi görüşüyoruz? Ama Sayıştay burada. Strateji Bütçe Başkanlığı bütçesini mi görüşüyoruz? Burada. O kurum bu konuşacağımız meselelerin göbeğindeki bir kurum olduğu için gelmesi lazım. Ondan bunları talep ediyoruz yoksa Varlık Fonunun bütçesini elbette ki görüşmeyeceğiz burada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, buyurun.

Süreniz otuz dakika.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, değerli basın mensupları; konuşmama başlamadan hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili idarelerin bütçelerini görüşmek üzere toplandık. Bu süreçte yapacağınız değerli katkılar için teşekkür ediyorum.

Sizlere dağıttığımız kitapçıkta uyguladığımız politikalara ve Bakanlığımız faaliyetlerine yönelik detaylı bilgiler bulunuyor. Süre kısıtı sebebiyle kitapçıkta yer alan tüm bilgileri sizlerle paylaşamayacağımdan konuşmama baz olan özet metni de ayrıca dağıtıyoruz.

İlk olarak küresel ekonomideki gelişmelere çok kısa bir şekilde değineceğim. Sonrasında Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü desteğiyle uyguladığımız programımızın kazanımlarını aktaracağım. Ayrıca, fon piyasasında yaşanan gelişmeler hakkında değerlendirmelerde bulunacağım. Son olarak Bakanlığımız faaliyetleri, 2025 Sayıştay Denetim Raporu ve Bakanlığımızla bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bütçeleri hakkında özet bilgiler sunacağım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; küresel ekonomide belirsizliklerin yüksek olduğu bir dönemden geçiyoruz. Yakın tarihin en büyük enerji arz şokunun yaşandığı, enflasyonun yükseldiği, finansal koşulların sıkılaştığı, gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy akımlarının azaldığı, tedarik zincirlerinin ve ticaret rotalarının değiştiği bir ortamda en önemli husus ekonomik dayanıklılıktır. Küresel ekonomi art arda gelen şoklara rağmen beklenenden daha güçlü bir direnç göstermiş, 2025 yılında yüzde 3,5 olan küresel büyümenin 2026 ve 2027 yıllarında sırasıyla yüzde 3,1 ve yüzde 3,4 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir. 2025 yılında yüzde 2,4 olan ticaret ortaklığımızın büyümesinin bu yıl savaşın etkisiyle yüzde 1, 2027 yılında ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. 2027 yılında ticaret ortaklarımızın büyümesinde hızlanma, enerji fiyatlarında gerileme ve gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy akımlarında artış öngörülmektedir. Bu durumun makro görünümümüzü desteklemesini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye ekonomisine geçecek olursak çoklu şokların yaşandığı 2026 yılında program hedeflerinde sapma sınırlı kaldı. Uyguladığımız programla sağlamlaşan makro temellerimiz ülkemizin dayanıklılığını artırdı. Böylece para ve maliye politikasında oluşturduğumuz manevra alanı küresel şoklara karşı kısa sürede etkili tedbirler almamıza imkân sağladı. 2026 yılında zorlu bölgesel ve küresel koşullar ile ticaret ortaklarımızdaki yavaşlamaya rağmen Türkiye ekonomisi ılımlı büyümesini sürdürdü. Büyümenin bu yıl yüzde 3,3'le OVP hedefimizden 0,5 puan daha düşük gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. 2027 yılında dış talepteki toparlanmanın yanı sıra verimlilik ve katma değer odaklı yatırımların da etkisiyle büyümenin kademeli olarak hızlanmasını bekliyoruz. Üretim kapasitesini ve rekabet gücünü artıran, yatırımı ve ihracatı önceleyen politikalarımız sayesinde büyüme kompozisyonunun dezenflasyon süreciyle uyumlu olacağını öngörüyoruz. Zayıf dış talebin, ılımlı iç talebin ve teknolojik dönüşümün etkisiyle istihdam yatay seyrediyor. Özellikle emek yoğun sektörlerde üretimi canlandırmak ve istihdamı korumak

amacıyla işletmelerimizi destekliyoruz. İş gücünün değişen ihtiyaçlara uyumunu güçlendirmek, başta kadınlar ve gençler olmak üzere istihdamı desteklemek amacıyla aktif iş gücü programları uyguluyoruz.

Güçlenen politika çerçevemiz sayesinde çoklu şoklara rağmen cari açık yönetilebilir seviyelerde kaldı. 2025 yılında yüzde 1,9 olan cari işlemler açığının millî gelire oranının bu yıl savaşa rağmen sınırlı artışla üçüncü çeyrek gerçekleşme tahmini olan yüzde 2,2 seviyelerinde olacağını öngörüyoruz. Enerji fiyatlarında düşüş ve dış talepteki toparlanmayla 2027 yılında cari açığın millî gelire oranının savaş öncesi seviyesine gerileyeceğini bekliyoruz. Ayrıca, yerli ve yenilenebilir enerji üretiminin artırılması, yüksek katma değerli ihracat ve hizmet ihracatındaki güçlü performans cari dengedeki yapısal iyileşmeye katkı sağlıyor.

Orta vadeli program hedeflerimizdeki en büyük sapma temelde enerji şoku nedeniyle enflasyonda yaşandı. 2026 yılında birçok ülkede enflasyon yükseldi. Aldığımız tedbirlerle çok sınırlı da olsa savaş öncesi seviyelere göre yıllık enflasyonu düşüren birkaç ülkeden biri olduk. Merkez Bankamız jeopolitik şoklar yaşanmasaydı enflasyonun 7 puan daha düşük gerçekleşeceğini değerlendiriyor. 2027 yılında sıkı parasal duruş, ılımlı iç talep koşulları, beklentilerdeki iyileşme, hizmet enflasyonunda ataletin azalması, küresel emtia fiyatlarında öngörülen gerileme dezenflasyon sürecini destekleyecektir. Bu zorlu küresel koşullarda makrofinansal istikrarı önceliklendiriyoruz. Rezerv yeterliliğinde sağladığımız iyileşme önemli bir koşullu yükümlülük olan kur korumalı mevduatın sonlandırılması, Türk lirasına devam eden güven, düşük borçluluğumuz ve azalan ülke risk primimiz ekonomimizin dayanıklılığını destekliyor. Savaşın etkileri, ılımlı ekonomik aktivite ve eşel mobil uygulamasına rağmen bu yıl bütçe açığının başlangıç hedefi olan yüzde 3,5'un altında kalacağını öngörüyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de fon piyasalarında yaşanan gelişmelerle ilgili değerlendirme yapacağım. Sermaye piyasaları, tasarrufların verimli ve üretken yatırımlara yönlendirilmesini ve uzun vadeli finansman imkânlarının geliştirilmesini sağlayarak sürdürülebilir büyümeyi desteklemektedir. Özellikle finansal sistemde bankacılık sektörünün ağırlıklı olduğu Türkiye gibi ülkelerde sermaye piyasalarının derinleşmesi önem taşımaktadır. Sermaye Piyasası Kurulumuz 28 Ağustos 2026 tarihinde yatırım fonlarına ilişkin rehberi güncellemiştir. Rehberle fon piyasalarında yatırımcıların korunması, riskli yoğunlaşmaların önlenmesi, kurumsal kapasitenin ve finansal şeffaflığın artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca para piyasası fonları ve hisse senedi serbest fonlarının teminatsız borçlanma ve borsada olağan dışı fiyat hareketleri yoluyla oluşturdukları sistemik riskin finansal istikrara etkisini önlemeye yönelik düzenlemeler de rehberde yer almaktadır. Bildiğiniz gibi manipülasyon nedeniyle bünyesi zayıflayan bazı fonlar eylül ortasında temerrüde düşmeye başladı ve Sermaye Piyasası Kurulu 131 fonda tasfiye kararı aldı. Ekonominin geneline yayılma potansiyeli olan riskleri sınırlamak üzere kurumlar arası eş güdüm için de gereken tedbirler hızla uygulamaya alındı. Yaklaşık 456 bin pay sahibinin olduğu bu fonlar 17 Eylül itibarıyla toplam fon sayısının yüzde 4,6'sına, toplam fon portföyünün yüzde 7,7'sine, hane halkı finansal varlıklarının yüzde 2,4'üne ve millî gelirin yüzde 0,7'sine karşılık gelmektedir.

Bu gelişmelerin reel ekonomiye etkisine gelecek olursak; Merkez Bankasının yayımlanan çalışmasına göre tasfiye kapsamındaki fonlarda yaklaşık 3 bin reel sektör firmasının 116 milyar liralık yatırımı vardır. Bu firmaların istihdamdaki payı yüzde 0,6, cirodaki payı ise yüzde 0,9'dur. Yüksek fon maruziyetine sahip firmalar ise istihdamın on binde 3'ünü, ticari kredilerin on binde 2'sini oluşturmaktadır. Bunların tedarikçileri dâhil bu firmaların ekonomideki payı oldukça sınırlıdır.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun gözetim taramaları sonucunda Türkiye Sigorta ve Türkiye Emeklilik şirketleri kapsamlı denetime alınmıştır. İki şirket hariç sorunlu fonlarla bağlantılı riskler, sigorta ve emeklilik şirketlerinde aktif büyüklüğünün ve bireysel emeklilik fonlarında portföy değerinin on binde 1'inin altındadır. Söz konusu iki şirketin sermaye yeterlilik rasyoları eylül ayı itibarıyla sırasıyla yüzde 176 ve yüzde 382'yle yüksek seviyelerdedir. Bu durum finansal yapılarının güçlü ve yükümlülüklerini karşılama kapasitelerinin yeterli olduğunu göstermektedir.

Yüce Meclisimizde kabul edilen 7596 sayılı Kanun çerçevesinde tasfiye süreci adil, şeffaf ve etkin bir şekilde yürütülmektedir. Fon pay sahiplerine yapılan ödemelerde fon mal varlığı, geri kazanım hesaplarındaki kaynaklar ve isteğe bağlı iade hesaplarındaki tutarlar kullanılmakta olup kamu bütçesinden kaynak kullanılmayacaktır. Olağan tasfiye kapsamında 93 fonda 71.899 hesaba 68 milyar lira ödenmiştir. Olağanüstü tasfiye kapsamında ise 4 Kasım 2026 tarihi itibarıyla 15 fonda 542.975 hesaba 62,2 milyar lira ara ödeme yapılmıştır. Böylece bugüne kadar 108 fonda 614.874 hesaba 420.031 tekil kişiye 130,2 milyar lira ödeme yapılmış ve 179.449 kişi net yatırım tutarının tamamını almıştır. 179 bin 449 kişi net yatırım tutarının tamamını almıştır. Bu süreçte MASAK tarafından fonlardan haksız ve fahiş kazanç elde edenlerin bu kazançlarla ilgili mal varlıklarının tespiti ve yurt dışındaki mal varlıklarının ülkemize getirilmesine yönelik girişimlerde sürdürülmektedir. 4 Kasım itibarıyla 3,8 milyar lira tutarında 100 işlem ertelenmiş, 32 farklı ülkedeki yurt dışı muadilleriyle iş birliği neticesinde 9 milyar lira mal varlığı tespit edilerek adli mercilerin bilgisine sunulmuştur. Önümüzdeki dönemde yatırımcı güveninin güçlendirilmesine ve sermaye piyasalarımızın sağlıklı işleyişin sağlanmasına yönelik ilave adımlar atılacaktır. Bu kapsamda kurumlarımızın üzerinde çalıştığı düzenleme taslağında manipülasyonlara karşı yaptırımların artırılmasına ve kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesine odaklanılmaktadır. Ayrıca, fonların koordineli işlemlerine yönelik etkili ve caydırıcı yaptırımların uygulanması açıklanan fiilî dolaşım oranlarının bağımsız olarak doğrulanmasını sağlayacak standartlarının oluşturulması, piyasa gözetim mekanizmalarının etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de bütçe üzerinde değerlendirmelerde bulunacağım. Güçlenen harcama disiplini ve etkin gelir tahsilatı sayesinde 2023 yılından itibaren hedeflerimizden daha iyi bir bütçe performansı sergiliyoruz. 2026 yılında yüzde 3,5 seviyesinde öngördüğümüz bütçe açığının millî gelire oranının başlangıç hedefinin altında, yüzde 3,1 olarak gerçekleşeceğini bekliyoruz. Cari fiyatlarla 5,4 trilyon liraya ulaşan deprem harcamalarına rağmen 2025 yılından itibaren bütçemizde faiz dışı fazla

veriyoruz. Bu sayede, elde ettiğimiz mali alanı eşel mobil için bu sene kullandık. 2027 yılı bütçesinde emeklilerimizin alım gücünü desteklemek amacıyla alan oluşturduk. Ayrıca, faiz dışı harcamalarda stratejik alanları önceliklendiriyoruz; özellikle savunma, sosyal konut, gıda arz güvenliği, maden arama, sanayi altyapısı ve demiryolları için bütçe ödenekleri nominal millî gelir büyümesinin üzerinde artırılırken deprem harcamaları dışındaki tüm alanlarda disiplini sürdürüyoruz. Tasarruf Genelgesi kapsamındaki harcamaların bütçe içindeki payı uzun dönem ortalaması olan yüzde 4,6'dan, 2024 yılında yüzde 3,1'e, 2025 yılında ise yüzde 2,9'a geriledi. 2026 yılında bu oranın yüzde 3'ün altında gerçekleşeceğini öngörüyoruz. 2027 yılında bütçe açığının millî gelire oranının yüzde 3,5 olacağını, orta vadeli program dönemi sonunda ise yüzde 3'ün altına gerileyeceğini öngörüyoruz. Kamu mali yönetiminde dijital dönüşümü sürdürüyoruz. Yapay zekâ destekli muhasebe ve ileri analitik projesiyle kamu harcamalarını risk odaklı olarak izliyor ve analiz ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; iddialı olmakla birlikte 2027 yılı gelir hedefimizin ulaşılabilir olduğunu değerlendiriyoruz. Daha destekleyici makroekonomik görünüm ile eşel mobil uygulamasından çıkış gelirlerimizin artışına katkı sağlayacaktır. Bunların yanı sıra, kayıt dışı ekonomiyle kararlı mücadelemiz, vergiye gönüllü uyumu artıran uygulamalarımız, tahsilat ve denetim kapasitemizdeki artış da bu performansta etkili olacaktır. Vergi adaletini güçlendirerek vergilemede etkinliği artırmak, temel önceliklerimizdendir. Program döneminde yüksek gelir gruplarına ve sermaye kesimine yönelik vergileri artıran düzenlemeleri hayata geçirdik. Vergide adaleti güçlendirmek için yaptığımız düzenlemeler ve kayıt dışılığa yönelik aldığımız tedbirlerle yirmi beş yıllık ortalaması yüzde 65,8 olan dolaylı vergilerin toplam vergiler içerisindeki payını 2025 yılında yüzde 62,4'e indirdik. Dolaylı vergilerin payının 2026 yılında yüzde 59,4'e gerileyeceğini öngörüyoruz. Eşel mobil uygulaması olmasaydı bu oran yüzde 60,5 olacaktı. 2024-2026 OVP'sinde söz verdiğimiz gibi etkinliği azalan vergi harcamalarını azaltıyoruz. 2023 yılında yüzde 6,4 olan vergi harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2025 yılında yüzde 5'e geriledi. 2026 yılında yüzde 4,5 olarak öngördüğümüz bu oranın 2027'de yüzde 4,4'e, orta vadeli program dönemi sonunda yüzde 3,9'a düşeceğini öngörüyoruz. Tekrar vurgulamak isterim ki vergi harcaması bir vergi affı veya borç silinmesi değildir, vergi harcaması yüce Meclisimizin yasal düzenlemelerle hayata geçirdiği vergi muafiyeti, istisna ve indirimlerden ibarettir. En büyük vergi harcaması tüm çalışanlarımızın yararlandığı asgari ücret istisnasıdır. Bu istisna kapsamında alınmayacak yaklaşık 1,5 trilyon lira 2027 yılı vergi harcamalarının yaklaşık üçte 1'ini oluşturmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekliyoruz. Bu zorlu küresel konjonktürde zirai üretim dâhil imalatçı firmaların münhasıran üretim faaliyetlerinden elde ettiği kazançlar için kurumlar vergisini yüzde 12,5'e indirdik. Ülkemize uluslararası sermaye, yatırım ve yetenek çekmek, hizmet ihracatını artırmak için vergisel kolaylıklar sağladık. Mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım gibi hizmetlerden elde edilen kazançlar ile transit ticaretin tamamını belirli koşullar altında vergiden istisna ettik. Dijital uygulamalar ve mükellef odaklı yaklaşımla gönüllü uyumu artırıyor, vergiye uyumu güçlendirecek düzenlemeleri hayata geçiriyoruz. Vergi uyumunu olumsuz etkileyen yapılandırma düzenlemeleri yerine borçlarını ödemekte zorlanan tüm mükelleflerimiz için tecil ve taksitlendirmede otuz altı ay olan azami süreyi yetmiş iki aya kadar çıkardık. 2026 yılında taksitlendirilen borçlara tatbik edilen tecil faizini yüzde 39'dan yüzde 29'a indirdik. Önümüzdeki dönemde gecikme zammı ve tecil faiz oranlarını piyasa koşullarına uygun şekilde daha da düşürmeyi planlıyoruz.

Kayıt dışılıkla mücadeleyi kararlılıkla sürdürüyor ve mükelleflerimizin haklarını koruyoruz. Vergi denetiminde amacımız risklere ve uyumsuzluklara yönelik mükellefleri bilgilendirmek ve gönüllü uyumu artırmaktır. Bu minvalde, beyanname gözetim, yüksek gelir gruplarını gözetim gibi birçok uyum programını devreye aldık. İncelenen her üç mükelleften birinin büyük ölçekli olması vergi denetiminde büyük ölçekli mükelleflere odaklandığımızı gösteriyor. Kayıt dışıyla mücadelemiz de sonuç veriyor. Program döneminde beyanname sayılarında ve beyan edilen gelirlerde önemli artışlar sağladık. 2026 yılında 401 bin mükellef ilk kez beyanname verdi. 2022 yılında 2 milyon 250 bin olan gayrimenkul sermaye iradı mükellef sayısı 1 milyon 350 bin artarak 2026 yılı Eylül ayında 3 milyon 600 bine ulaştı. Gelir vergisi beyanname sayısı 2023'e göre 1,1 milyon artarak 2025 yılında 5,5 milyona ulaştı. Hesaplanan vergi tutarı 3,5 katına çıkarak 702 milyar lira gerçekleşti.

Sayın Başkan, değerli üyeler; faiz yükündeki artışı bütçede faiz dışı fazla vererek sınırlamaya çalışıyoruz. Son yirmi beş yılda ortalama yüzde 5,2 olan faiz harcamalarının millî gelire oranı 2025 yılında yüzde 3,2 olmuştur. Depremin ardından ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak için yapılan yüksek montanlı borçlanmalar ile küresel ve yurt içi gelişmelerin etkisiyle artan maliyetlere bağlı olarak faiz harcamalarının millî gelire oranının bu yıl yüzde 3,3 olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Bu etkilerin 2027 yılında da devam etmesi sonucunda faiz harcamalarının millî gelire oranının yüzde 3,6'ya çıkacağını tahmin ediyoruz. Diğer taraftan, kamu kesimi borçlanma gereğindeki düşüşle bu oranının program dönemi sonunda yüzde 3,4'e gerileyeceğini tahmin ediyoruz. 2025 yılında yüzde 23,7 olan Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun millî gelire oranının 2026 yılında yüzde 21,8'e gerileyeceğini bekliyoruz. Türkiye, yüzde 73,7 olan gelişmekte olan ülkeler ortalamasının oldukça altında bir kamu borçluluğuna sahiptir. Borç yönetiminde öngörülebilirliği ve sürdürülebilirliği esas alan orta ve uzun vadeli yaklaşımımız devam ediyor. 2026 yılı borçlanma stratejisi çerçevesinde iç borç çevirme oranlarını son yıllara kıyasla düşürdük. 2023-2025 döneminde ortalama yüzde 135,2 olarak gerçekleşen iç borç çevirme oranının 2026 yılında yüzde 92 düzeyinde gerçekleşeceğini öngörüyoruz. Uluslararası sermaye piyasalarında bu sene olduğu gibi 2027 yılında da 13 milyar dolar tahvil ihracı gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Proje finansmanı kapsamında 2023-2026 döneminde 9,9 milyar doları deprem harcamalarının finansmanına yönelik olmak üzere toplam 44,5 milyar dolar uygun koşullu ve uzun vadeli kaynağa eriştik. Uluslararası finans kuruluşlarıyla yaptığımız çalışmalar çerçevesinde 2026-2028 dönemi için kalkınma projelerinde kullanılmak üzere 51 milyar dolar tutarında uygun koşullu finansman paketleri oluşturuldu.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu zorlu küresel konjonktürde dezenflasyon için gerekli olan sıkı finansal koşullar altında reel sektöre yönelik seçici ve odaklı desteklerimizi sürdürüyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın önceliklendirdiği şekilde yatırımı, üretimi, istihdamı ve ihracatı desteklemeye devam ediyoruz. Daha seçici, odaklı ve etkin yeni yatırım teşvik sistemi, HIT-30 Programı gibi aktif sanayi politikalarıyla üretken sektörlere yönelik desteklerimizi güçlendirerek sürdürüyoruz. Yeniden yapılandırarak limiti 750 milyar liraya yükselttiğimiz Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi Programı kapsamındaki kredilerin faizi yüzde 12,6 ile yüzde 25,2 arasında olup piyasa faizinin oldukça altındadır. İstihdama yönelik aktif iş gücü politikalarının yanı sıra 2027 yılında çalışan başına sağladığımız asgari ücret desteğini İstihdamı Koruma Programı kapsamında tekstil, hazır giyim, deri ve mobilya başta olmak üzere bazı imalat sektörlerinde ve turizmde istihdamını koruyan işletmelere sağladığımız prim desteğini artıracağız. Kredi finansmanı ve İstihdamı Koruma Programı'yla imalat sektöründeki işletmelere altı ay geri ödemesiz otuz altı aya kadar vadeli finansman imkânı sunuyoruz. Sabit faizli kredilerde yüzde 37, değişken faizli kredilerde TLREF+1 oranıyla finansmana erişebilen işletmelerin istihdamını korumaları hâlinde finansman maliyetinin 12 puanını kamu olarak biz karşılıyoruz. Bu tür destekleri 2027 yılında artırarak devam ettireceğiz. Program döneminde ihracat desteklerimiz kapsamında günlük reeskont kredi limitini bildiğiniz gibi 300 milyon liradan 5 milyar liraya çıkardık ve döviz reeskont kredilerini yeniden başlattık. Reeskont kredi faiz oranını yüzde 23,95'e düşürdük. KOBİ'leri ve ihracatçıları hazine destekli kefalet sisteminde önceliklendiriyoruz. Destek paketlerimizde hâlen 156,5 milyar lira kredi imkânı kullanıma hazır durumdadır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Para duruyorsa kullandırsın esnafa, KOBİ'ye kullandırsın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Saygılı olun biraz ya.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, ne oluyor İsmail Bey!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - İhtiyaç duyulması hâlinde reel sektöre yönelik bu imkânları daha da artıracağız. Benzer şekilde çiftçi ve esnafa kredi destekleri sağlıyoruz. 2026 yılı Eylül itibarıyla 828 bin tarımsal üreticiye 599 milyar liralık hazine...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Bu para varsa bu parayı kullandırsın. Bir şey mi dedik burada?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Saygılı olur insan ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, sakin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Para duruyorsa parayı kullandırsın ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ayıp ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - İki ay kalmış.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, her gün laf atıyor, her gün laf atıyor. Böyle bir şey yok ya!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Konuşma!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sakin olun.

Sayın Bakanım, devam edin.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Para duruyorsa parayı kullandırsın diyorum, bir şey demedim ki.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - İktidara gelirsen sen yaparsın.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Geleceğiz, yapacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aygun, tamam.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, biz dedik ki bu parayı kullandır dedik ya, kötü bir şey mi dedik?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aygun, teşekkür ediyorum. Sağ olun.

Sayın Bakanım, devam edin.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Reel sektöre yönelik kullanılsın demekle suç mu işledim? Kenya'ya gideceksin, Kenya'ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Konuşma, konuşma.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Kenya'ya git sen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Konuşma.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, devam edin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK - 2026 yılı Eylül itibarıyla 828 bin tarımsal üreticiye 599 milyar liralık hazine faiz kâr payı destekli kredi finansman kullandırdık. Bu kredi ve finansmanlardan doğan faiz ve kâr payının ortalama yüzde 70'ini hazine karşılamaya devam etti. 2026 yılı Eylül itibarıyla 165 bin esnaf ve sanatkârımıza 144 milyar liralık hazine faiz destekli kredi kullandırdık ve bu kredilerden doğan faizin yaklaşık yüzde 50'sini hazine karşılıyor. Vatandaşlarımız için sağladığımız enerji sübvansiyonlarına devam ediyoruz. 2026 yılının ilk dokuz ayında elektrikte mesken birinci kademe tüketici grubunu yüzde 48, doğal gazda mesken tüketicilerini yüzde 58 oranında sübvanse ettik. Bu dönemde enerji sübvansiyonların finansman dâhil bütçeye toplam maliyeti yaklaşık yarım trilyon lira oldu.

Sayın Başkan, değerli üyeler; eylül ayında yayımlanan Mali Eylem Görev Gücünün 5'inci Tur Karşılıklı Değerlendirme Raporu ile mali suçlarla mücadelede uluslararası standartlara uyumumuz tescillenmiştir. Ülkemiz FATF'nin 40 teknik tavsiyesinin 38'iyle uyumlu bulunmuştur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay Başkanlığının 2025 Yılı Denetim Raporu'nda yer alan 3 bulgudan 1 bulgunun gereği yerine getirilmiş olup 2 bulguyla ilgili yazılım iyileştirme çalışmaları devam etmektedir.

Bu vesileyle, Bakanlığımızı denetleyen tüm Sayıştay denetim ekibine özenli ve özverili çalışmaları için huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de Bakanlığımızın Gelir İdaresi Başkanlığının, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ve Türkiye İstatistik Kurumunun 2025 yılı kesin hesabına ilişkin özet bilgiler vermek istiyorum.

2025 yılı sonu itibarıyla 6,79 trilyon lira olan Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin 6,74 trilyon lirası kullanılmıştır. Bunun yaklaşık yüzde 1'ine tekabül eden 55,4 milyar liralık kısmı Bakanlık hizmetlerinde kullanılmıştır.

54,8 milyar lira olan Gelir İdaresi Başkanlığı bütçesinin 53,1 milyar lirası; 384,7 milyon lira olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bütçesinin 364,5 milyon lirası kullanılmıştır. 5,5 milyar lira olan Türkiye İstatistik Kurumu bütçesinin 5,4 milyar lirası kullanılmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bakanlığımızın 2027 yılı bütçe teklifi 11,39 trilyon lira, faiz hariç 7,42 trilyon liradır. Bu teklifin yaklaşık yüzde 1,4'üne tekabül eden 102,3 milyar lira Bakanlığımız hizmetleri için kullanılacaktır.

2027 yılı bütçesi için teklif ettiğimiz ödenek tutarı Gelir İdaresi Başkanlığı için 90,4 milyar lira, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı için 621,6 milyon lira, Türkiye İstatistik Kurumu için 8 milyar liradır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bölgemizdeki savaşlar, ticarette artan korumacılık, yapay zekânın dönüştürücü ve yıkıcı etkileri, yüksek borçluluk ve demografik dönüşüm gibi büyük meydan okumaların olduğu bu dönemde ekonomide şoklara karşı dayanıklılık çok önemlidir. Uyguladığımız programla makroekonomik temellerimizi güçlendirdik, dayanıklılığımızı arttırdık, şoklara karşı mali ve parasal alan oluşturduk. Bu sayede küresel zorluklara karşı etkili politikalar uyguladık.

Küresel ekonomideki dönüşüm, zorlukların yanı sıra önemli fırsatlar da sunuyor. Bu fırsatları en iyi şekilde değerlendirmek için vergi ve teşvik mevzuatımıza önemli iyileştirmeler yaparak verimliliğimizi ve rekabet gücümüzü artıracak politikalar uyguluyoruz.

Özetle; yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı önceleyen, dezenflasyonu destekleyen ve mali disiplini kararlılıkla sürdüren bir bütçe hazırladık. Çiftçimizin, esnafımızın, işçimizin, asgari ücretlimizin, memurumuzun ve emeklimizin, kısaca tüm vatandaşlarımızın alım gücünü artırmayı ve refah artışından toplumun tüm kesimlerinin adil bir şekilde pay almasını sağlamayı hedefliyoruz.

Bütçenin hazırlanması sürecinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

2027 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi tekrar sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli milletvekilleri, Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Şimdi konuşmalara geçeceğim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, gördüm, bastınız.

CEVDET AKAY (Karabük) - Çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Söz -bakacağım- vereceğim.

Bir saniye...

Sayın Karabat, sizinle başlayacağız.

"Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyiğit" ve "Sayın Heval Bozdağ" "Sayın Turuntay Nalbantoğlu" ve "Sayın Faik Öztrak" "Sayın Erhan Usta" "Sayın Sadullah Kısacık" "Sayın İsmail Faruk Aksu" şeklinde devam edeceğiz.

Şimdi, Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ben Sayın Bakanın sunumuyla ilgili...

Sunumunuzun 7'nci sayfasında "2027 yılı bütçesinde emeklilerimizin alım gücünü artıracak kaynak ve alan oluşturduk." dediniz Sayın Bakanım. Bu konuyu emekliler dört gözle bekliyorlar. Birkaç dakika açabilir misiniz bunu? Kaynak nerede, alan nedir, ne kadarlık bir artırım düşünüyorsunuz burada?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Akay, şöyle...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Soru-cevap...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, ben söyleyeceğim.

Sayın Bakanım, bugün içerisinde size eleştiriler ve sorular yöneltilecektir. Günün sonunda da size soru için süre vereceğim, arzu ederseniz orada cevaplayabilirsiniz.

Sayın Karabat, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sizi ve heyetinizi saygıyla selamlamıyorum. Çok açık bir şekilde söylüyorum ki saygı da duymuyorum çünkü artık yaptığınız uygulamalar, özellikle fon vurgunundaki rolünüz nedeniyle nezaket kurallarını uygulayacak seviyede değiliz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ekrem İmamoğlu'na saygı duyuyorsun, milleti soyan İmamoğlu'na!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Size saygı duymuyorum çünkü siz milletin en büyük sorununun konuşulduğu fon yasası teklifinde... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Fon yasası teklifinde bu Meclise saygı duymadınız, buraya gelmediniz, Türkiye'deydiniz ama buraya gelmediniz dolayısıyla saygıyı hak edecek bir pozisyonunuz yok. Siz milyonlarca insanın mağduriyetine yol açtınız, "Biliyoruz." dediniz, hiçbir şey yapmadınız. Şair diyor ya: "Bunlar engerekler, bunlar çıyanlardır; bunlar aşımıza, ekmeğimize göz koyanlardır." Siz milletin ekmeğine, milletin aşına göz koyanları seyrettiniz, göz göre göre milletin değerlerinin hiç edilmesini seyrettiniz. Dolayısıyla, Sayın Bakan, size sadece başlangıçta şunu söyleyebilirim: Milletten affınızı isteyin, istifa edin; millete yapabileceğiniz en büyük iyilik budur. İstifa edin, istifa edin. Dolayısıyla, sizin yaptığınız bu bütçenin millete bir hayrı olmayacağı gelişinden bellidir. Bunu burada söylemek istiyorum.

Şurada bir şema var: Şemanın başlığı "AKP'nin fonu, AKP'nin sonu" çünkü bugün konuştuğumuz şey birkaç portföy şirketinin batması değil, 455 bin yatırımcının birikimini yutmuş bir yapıdan, devletin en üst finans denetim mekanizmalarının içine sızmış bir yapıdan bahsediyoruz. Bunu da ben söylemiyorum, sizin Bakanınız söylüyor. Değerli arkadaşlar, bu yapının en başında herkesi atayan, herkesi görevden alan Sayın Cumhurbaşkanı var. Altında 3 kişi var: Birisi Cevdet Yılmaz, SPK'nin ve BDDK'nin sorumlusu, diğeri siz Mehmet Şimşek. Bir başkası, Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı ve Varlık Fonu Yönetim Kurulu Üyesi Erişah Arıcan; bugün burada yok. Neden yok? Bir şeyi merak ediyorum: Onu siz mi çağırmıyorsunuz ya da o mu sizi geçen fon görüşmelerine göndermedi? Bir şeyi merak ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Adalet Bakanının sözlerini sizlere hatırlatıyorum. Bakın, ne diyor: "Üst düzey finans bürokrasisini de kapsayan bir suç yapılanması. Üst düzey denetim mekanizmalarına sızan şebeke. Parayı kontrol eden mekanizmanın içindeki isimler rüşvet çarkını kurarak denetim mekanizmalarını etkisiz hâle getirmişlerdir." Sayın Bakan, bunu size söylüyorlar, bana değil. Bunu ekibinize söylüyorlar, size söylüyorlar, farkında mısınız? Ve sizin bir açıklamanız yok, sizin bir reddiyeniz yok. Bunu size söylüyorlar. Peki, Sayın Bakan şebekeyi söylüyor ama suç kapılarından bahsetmiyor. Ben size herkesin bildiğini tekrar edeyim: Bir, birincisi izin kapısı. İzin kapısı neresi? SPK ve BDDK; kimin piyasaya gireceğine bunlar karar veriyor yani Tera'nın, Hedef'in, Destek'in izinlerini bunlar verdiler. Bugün 3'ü de TMSF'de. Halka arzları da onaylayan yer SPK. İkincisi, SPK'nin gözetim dairesi ve Borsa İstanbul. Bir hisse senedi bir yılda yüzde 2.546 artıyor; ya, Allah aşkına, siz liyakatli kadrolar bunu görmüyorsunuz, öyle mi? Bile bile seyrediyorsunuz, bile bile seyrediyorsunuz. Üçüncüsü, Takasbank ve MKK. Sorunlu fon küçük yatırımcıya Takasbankın platformunda satıldı. Tera'nın patronu tam üç yıl boyunca ülkenin bütün sermaye piyasalarının kayıtlarının tutulduğu MKK'nin yönetim kurulunda oturdu ve Sayın Bakan, aynı yönetim kurulunda sizin basın danışmanınız da vardı, daha önceki Gelir İdaresi Başkanı da vardı, şimdi yine burada o arkadaş. Bunlar hiç görmediler mi bu olup biteni, bunlar görmediler mi? Onlar gelip size söylemediler mi? Dördüncüsü, paranın izi, MASAK. Tera hakkındaki ihbara "İleride değerlendirilebilir." denildi. Milyarlar yurt dışına çıkarken büyük işlemler için önceden onay sistemi bile yoktu ve vallahi burada MASAK Başkanı da "Benim hiçbir şeyden haberim yok." dedi. Hiçbir şeyden haberi olan bir MASAK Başkanıyla Allah aşkına nasıl çalışıyorsunuz ya? Bunda hiç sorumluluğunuz yok mu?

Beşincisi, üst koordinasyon, Finansal İstikrar Komitesi. Komite Aralık 2025'te tedbir tavsiye etti, düzenleme dokuz ay sonra, çöküşten üç hafta önce çıktı. Bu komitenin başkanı kim? Sizsiniz Sayın Bakan, sizsiniz. Dokuz ay sonra harekete geçmişsiniz. Bu denetim mekanizmasının, SPK, BDDK, MASAK ve Finansal İstikrar Komitesinin tüm sorumluluğu sizde Sayın Bakan. Bu sorumluluktan kaçamazsınız, istifa etmeniz gerekir ve siz ne yaptınız? Biz burada dedik ki: "Bu olay için bağımsız bir komisyon kurulsun, onun denetiminde olsun." Ne yaptınız biliyor musunuz? Fon vurgunu için görevlendirdiğiniz kişi Devlet Denetleme Kurulu Başkanı. Kendisi fon vurgunu olduğu zaman Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyesi. Arkadaşlar, şimdi, arkadaş Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyesiydi, denetleyecek ve denetleyeceği kişiden randevu alacak. "Alo, bana randevu verebilir misin?" Kendine diyecek bunu, kendine. Böyle bir denetleme sistemi olur mu ya? Bir de önceki Devlet Denetleme Kurulu Başkanını da görevlendirseniz, o da Takasbank Genel Müdürü olarak yaptığı dolandırıcılıktan dolayı ev hapsinde. Şimdi, böyle bir çelişki var ve Adalet Bakanı sözleriyle sizi işaret ediyor, sizin sorumluluğunuzdaki bütün bu kurumları işaret ediyor. Kurumlar kim? Ha bire birileri gözaltına alınıyor, geçen ki ekip burada eksildi, bir toplantı sonrası buradaki ekibin eksilmeyeceğini bana birisi garanti edebilir ya? Dolayısıyla bu toplantı, bu bütçe görüşmesi nasıl sağlıklı olabilir ya, nasıl vicdani olabilir, nasıl ahlaki olabilir? Birisi bana anlatsın bunu ya. Ahtapot şeması arkadaşlar, Sayın Başsavcı ahtapottan bahsetmişti. Bugün Adalet Bakanı olarak bir şebekeden bahsediyor ama bu kez ahtapotun kolları denetim kurullarına, başı da iktidarın ta kendisine uzanıyor, ta kendisine. Dolayısıyla ahtapotu muhalefette arayanlar, ahtapot tarlasının Hazine ve Maliye Bakanlığının bahçesinde kurulmuş olduğunu sanırım aleni bir şekilde görmüşlerdir.

Evet, Sayın Bakan, birazda politikalarınıza geçelim. Siz Bakan oldunuz, en meşhur lafınız neydi? "Türkiye'nin rasyonel bir zemine dönme dışında başka bir seçeneği yoktur." dediniz. Peki, neydi rasyonel seçeneğin ilkeleri? Şeffaflık, tutarlılık, öngörülebilirlik ve uluslararası normlara uygunluk. Yine aynı günlerde bir açıklamanız daha oldu. "Enflasyonla mücadelede temel politikamız olacak." Sayın Bakan, bin iki yüz elli gün geçti, göreve geldiğiniz günden bugüne kadar bin iki yüz elli gün geçti, şimdi soruyorum size: "Şeffaflık." dediğiniz şey şu mu, "Biliyoruz." dedikten sonra hiçbir şey yapmamak, manipülasyonun olduğu zamandan bugüne kadar dokuz ay sonra hareket etmeniz mi? "Şeffaflık." dediğiniz şey -hâlâ biliyorsunuz eminim- bundan faydalanan siyasileri, milletin paralarını fon fon götürenleri açıklamamak mı? Bunu açıklamamaya direnmek mi? Buna karışan kamu kurumlarını, kamu görevlilerini açıklamamak mı bu şeffaflık dediğiniz şey? Ve size soruyorum "Tutarlılık" dediniz, hangisi tuttu? Bugün açıklıyorsunuz işte,

geldiğinizde enflasyona ne dediniz siz? Kaç olacaktı enflasyon arkadaşlar, tek haneli olmayacak mıydı? 2027 için ne demiştiniz siz, şimdi ne?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Olacak, olacak, merak etme.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Bakan, bunu 2026 için söyledi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tutarlılığınız yok, şeffaflığınız yok, öngörülebilir mi peki? Hangisi öngörülebilir? Dış ticaret açığınızı öngörebiliyor muyuz? Faiz politikanız, 2025'te 2 milyar'dan bahsediyordunuz, bugün 3 trilyon 975 milyardan bahsediyorsunuz. Neye göre hareket edeceğiz ya? Sizin neyinizi biz veri kabul edeceğiz? Koskoca Bakanlık elinizde, hiçbir öngörünüz tutmuyor. Peki, uluslararası normlara uyuyor musunuz? Gidin, bakın, kendi denetim şirketleriniz milleti uyarmadı, uluslararası denetim şirketleri uyardı, sizden önce onlar uyardı. Bu millete karşı siz sorumluluğunuzu yerinize getirmediniz, uluslararası denetim şirketleri uyardı. Dolayısıyla dört ilkenizin dördünde de sınıfta kalmış bir Bakansınız.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan enflasyondan bahsediyor. Artık Türkiye'de sizin hedefiniz değil yüzde 30 konuşuluyor, herkes yüzde 30'a göre hesap yapıyor. Piyasa, kira, akla gelen "yüzde 30" diyor. Dolayısıyla sizin öngörüleriniz piyasadan uzakta.

Orta vadeli program, faiz hedefleriniz, hiçbirinin tutmadığını söylemedim, tek tek değinmeyeceğim çünkü nereye el atsak hedeflerinizin tutmadığını, orta vadeli program hedefinizin tutmadığını, Merkez Bankasının sürekli enflasyonu revize ettiğini, faiz hedefinizin tutmadığını, dış ticaret açığının tutmadığını, bütçe açığınızın tutmadığını görüyoruz. Sizin gücünüz sadece neye yetiyor, biliyor musunuz? Sizin gücünüz dar gelirlilerden, tüketicilerden vergi almaya yetiyor. Siz, milletten, dar gelirliden, tüketiciden, esnaftan vergi alıp Türk sermayesine bile değil, uluslararası sermayeye, küresel sermayeye aktaran bir Bakansınız. O yüzden istifa etmelisiniz, o yüzden istifa etmelisiniz.

Sayın Bakan, bakın, sizin zamanınızda basit bir örnek vereyim ya, basit bir veri: Borçlanma hedefi, kime sorarsanız sorun "Uzun vadeli borçlanmalıyız." der ama sizin zamanınızda -borçlanma vadelerine baktınız mı- kısalıyor ve kısa zamanda hep faiz ödemek zorunda kalacaksınız. Bu şeyi görüyor musunuz Sayın Bakan? Siz borç yönetmiyorsunuz, borç bu bütçeyi yönetiyor ve siz ne yazık ki Sayın Bakan -şunu söylemeliyim- risk de yönetmiyorsunuz, siz risk biriktiriyorsunuz Sayın Bakan, siz risk biriktiriyorsunuz, risk koleksiyoncususunuz, bu bütçeye risk yüklüyorsunuz.

Şimdi, fon kriziyle ilgili değindim az önce, tam bir yıl oldu, siz bir şeyde konuştunuz ve "Biliyoruz." dediniz ya, açıklamadınız. Neyi biliyorsunuz siz? Sizin bildiğinizi biz niye bilmiyoruz? Sizin bildiğinizi bu millet niye bilmiyor Sayın Bakan? Bu bilgileri siz kime hizmet etmek için kendinizde tutuyorsunuz? Bu Bakanlığın bürokratları bilmiyor mu? Siz kimin Bakanısınız? Bu milletin Bakanı değil misiniz? Sayın Bakan, niye açıklamıyorsunuz?

Başka bir şey mesela, hatırlatayım: Siz vergi cennetlerini açıklamadınız ya, aynı anlayış devam ediyor. Vergi cennetlerinde kim var? Açıklayın Sayın Bakan, açıklamak durumundasınız. Siz, Türkiye Cumhuriyeti'nin Hazine ve Maliye Bakanısınız, kamuoyu önünde "Biliyoruz." deyip sonra bunu açıklamamazlık yapamazsınız. Sayın Bakan, bakın, aylar geçti, kış geçti, bahar geçti, yaz geçti, yoncalar çiçek açtı, yoncalar biçildi, bu millete bu muameleyi mi yapıyorsunuz siz? Üstüne yatmayın bu işin. Bugün itibarıyla, önemli bir bölümü sizin kurumlarınızda olmak üzere onlarca kişi tutuklu, milyonlarca mağdur var. Bu sürede uyarı yapan tek kişi siz de değilsiniz; başsavcılık da yapmış, uluslararası endeks kuruluşları da yapmış. Peki, siz ne diyorsunuz? Bakın, "Çok hızlı hareket ettik, büyük ölçüde başarılı olduk." Bu mu sizin hızlı hareket etmeniz. Sonrası, hisse senedi mağdurlarını düşünüyor musunuz? Borsada değer kaybeden millî şirketleri, özeli, kamusu, düşünüyor musunuz ya! Sonra, oradan kaynaklı zayıflamalarla doğabilecek stratejik zayıflama pozisyonlarını aklınıza getirebiliyor musunuz? Bu krizin neleri tetiklediğini görüyor musunuz? Sayın Bakan, geçen sene kasımda "Biliyoruz." dediniz, şimdi "Çok hızlı hareket ettik." diyorsunuz. Bence, çok hızlı hareket edebileceğiniz bir alan var, bir kelimelik, bir saniyelik bir iş: "İstifa ediyorum." diyeceksiniz, "İstifa ediyorum." diyeceksiniz.

Sayın Bakan, bakın, Fon Yasası'nın konuşulduğu zaman burada yoktunuz, onlarca milletvekili buradaydı, millet burayı dinliyordu, "Bir çare, bir çare!" diye bakıyorlardı. Siz uluslararası bir toplantıya, Bangkok'a gitmediniz ve bütçe ve fon krizini gerekçe göstererek burada kaldınız. Peki, en önemli merkez, milletin merkezine niye gelmediniz? Milletin gözüne niye baka baka bu yasayı savunamadınız Sayın Bakan? Neredeydiniz? Bu Türkiye Büyük Millet Meclisine saygınız sadece bütçe talep etmek için mi var? Sadece bütçe talep etmek için mi buradasınız siz? Hesap vermek gibi bir geleneğiniz yok mu sizin? Bu millete hesap vermeyecek misiniz? Hesap sorulmayacak mı size? Sizin dokunulmazlığınız mı var? Böyle bir hesap vermeme durumunuz mu var Sayın Bakan? Bakın, siz buradaydınız ve gelmediniz. MASAK Başkanı geldi "Vallahi ben bilmiyorum." dedi, SPK İkinci Başkanı geldi hiçbir şey konuşmadı. TAKASBANK Genel Müdürü arada Sayın Usta, işte, buradaki muhalif milletvekillerinin sıkıştırmasıyla "Biz TERA'yı 9 milyar finanse ettik." dedi. Ne zaman? Rehber açıklandıktan sonra. Bakın, "rehber" dediniz ya az önce rehberi açıklamışsınız, iş devam etmiş. Peki, başka bir şey çıktı: İşsizlik Fonu'nun TAKASBANK'la ilgili işlem yaptığı. Bunu ne zaman, kim açtı Sayın Bakan? 2022'de açıldı. Yani daha önce bu fonlar, kamu fonları buralara para yatıramazdı ama birisi bir değişiklik yaparak İşsizlik Fonu'nun ya da başka fonların Takasbank'ta işlem yapmasını sağladı. Bunu mevzuat olarak sağladı mevzuat. Bakın, hırsızlığın, çetenin mevzuat olmasını kim sağladı Sayın Bakan, kim bunu gördü ya, kim bunu istedi kim, kim istedi bunu? İşte, kim istemişse çetenin başı, çetenin en üstteki adamlarından birisi odur, en üstteki adamlarından birisi odur Sayın Bakan.

Sayın Başkan, bakın, SPK Başkanı istifa etti. O gün gelip Tera Menkulün Takasbank'taki milyarlarca liralık işlemlerini anlatan Takasbank Genel Müdürü hafta sonu savcılıkta ifade verdi. Yurt dışı yasağı ve imza hükmüyle serbest bırakıldı. Sizin gelmediğiniz toplantıya gelen Borsa İstanbul Genel Müdürü 31 Ekimde suç işlemek amacıyla kurulan örgüte üye olmak suçlamasıyla

gözaltına alındı. 14 Ekimde bu Komisyona fon vurgununu anlatan isim, o vurgunun şüphelisi oldu ya, şüphelisi oldu, şüphelisi oldu! Sizin iktidarınız Fırat kenarındaki kuzudan sorumluydu; ya, şimdi, siz kuzuları resmen kurda pazarlıyorsunuz ya, kuzuları resmen kurda pazarlıyorsunuz ya! Böyle bir durumla karşı karşıyasınız.

Arkadaşlar, bu meseleyle ilgili uzun uzun konuşabiliriz. Şimdi, bugün "sayan bakan, paraları saya saya bitiremeyen bakan" davetle ifadeye gidiyor, bakınız, davetle ifadeye gidiyor. Bu demek ki Türkiye'de davetle ifadeye gidilebilirmiş.

Sayın Bakan, Hazine Bakanısınız ya, bu belediyelerin bütçeleri de sizi ilgilendir, onlarca belediye başkanı sabahın köründe baskınla gözaltına alındı. Birçoğunun evinde kitap ve makaleden başka bir şey bulamadınız ve bu uygulamalar o belediyelerin bütçelerinin de verimsiz uygulamasına sebebiyet verdi. Sadece Hazine Bakanlığı tarafıyla söylüyorum, o bütçelerin bu kadar etkinsiz kullanılmasına yol açan bu uygulamalardan hiç rahatsız olmadınız mı? Yaptığınız her operasyonda, her siyasi operasyonda, bozduğunuz rezervlerden, harcadığınız Merkez Bankası rezervlerinin aslında bu milletin kendi parası olduğunun farkında değil misiniz? Siz kendi siyasi ikbaliniz için milletin dolarını, milleti altınını, milletin dövizini siyasi operasyonlar için bozma yetkisini nerede kendinizde görüyorsunuz ya, nerede görüyorsunuz? Kendi siyasi ikbaliniz için bu millete operasyon yapacaksınız ve milyar milyar dolar bozduracaksınız, burada da hiçbir şey olmamış gibi oturacaksınız ve bizden saygı göstermemizi bekleyeceksiniz. Buna saygı göstermez; biz de göstermeyiz, millet de göstermez Sayın Başkan.

Şimdi, Takasbank olayını anlattık, sizin yanınızdaki arkadaşlara anlattık. Etrafınızdaki herkes bu olayın içinde, kurumlarınız bu olayın içinde ya, kurumlarınız Sayın Bakan! Şimdi, şunu söyleyebilir mi kimse bana, bu tarafa soruyorum: "Mehmet Şimşek bilgisizdir." diyebilir mi kimse? "Mehmet Şimşek hiçbir şey bilmiyordu." diyebilir mi kimse bana? Mehmet Şimşek bilir. "Bilgisiz." demiyorum ama Sayın Bakan ilgisizsiniz ve bizatihi sebep olansınız siz, sebep olansınız, gözetlemeyensiniz, denetlemeyensiniz siz, göz yumansınız siz!

Siz yeri geldiğinde neyi nasıl bildiğinizi ayrıca anlatırsınız, o bana düşmez ama siz burada bir tercihte bulundunuz tercihte, bir tercihte bulundunuz. Sizin tercihiniz millet değil, sizin tercihiniz kendi siyasi ikbaliniz ve sizin siyasi ikbalinizi sağlayacak dar bir çevreyi zengin etmek, onların ikbali; başka hiçbir şey değil Sayın Bakan.

Şimdi, burada bir sürü makroekonomik hedefle ilgili ayrı ayrı konuşabiliriz, ayrı ayrı. Birincisini söyledim direkt olarak "Görevden ayrılın." diye. İkincisi, lütfen enflasyonla ilgilenmeyin Sayın Bakan. Siz enflasyonla ilgilendiğiniz her zaman ve hedef gösterdiğiniz her zaman bu hedefler tutmuyor ki. Bırakın, vallahi piyasa kendi kendini düzeltecek ya. Çünkü niye biliyor musunuz? Siz bu piyasaya güven veren bir aktör değilsiniz. Bu piyasanın güvene ihtiyacı var. Bakın, az önce saydınız "Bu kadarını ödedik, bu kadarını ödedik." Ben de onlara bir şey söyleyebilirim ama bütün mesele ne biliyor musunuz? Para yerine gelir, ekonomi için en büyük sermaye güvendir güven. Bu piyasa size ve iktidarınıza güvenmiyor. Dolayısıyla, bu bütçede koyduğunuz hedeflere, bu bütçede koyduğunuz tercihlere güvenmiyor. O yüzden, Sayın Bakan, enflasyonla da uğraşmayın. Ve basit bir şey söyleyeyim. Ne dediniz? "Savaş oldu da tutmadı." Ya, ben bunu normalde üniversite 1'de ekonomi okuyan çocuğa sorsam, lise sonda ticaret okuyan çocuğa desem der ki: "Sayın Vekilim, ne zaman tutmuştu ki?" der. Ne zaman tuttu? Savaş olmadığı zaman tutturdunuz mu Sayın Bakan bu hedefleri? Savaş olmadığı zaman tutturdunuz mu? Hani sizin yarattığınız ekonomik düzen şoklara dayanıklıydı? Öyle anlatıyordunuz ya siz, şoklara dayanıklı bir ekonomi demediniz mi? Vallahi, bence bir şok var sadece, bugün "İstifa ettim, milletim beni bağışlasın, milletim beni affetsin." deyin ve bu iş suhulete kavuşsun.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sayın Kaçmaz Sayyiğit...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, burada çalışan basın emekçilerini, çay ocağından buraya kadar hizmet getirmeye çalışan her bir arkadaşımı ve tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum. Eğer bu ülke bugün buraya kadar gelebildiyse işçilerin, emekçilerin kemer sıkma politikalarından dolayı, onların fedakârlıklarından dolayı buraya kadar gelebildi, onlara ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, siyasi iktidarın ekonomi pratikleri, finansal kabiliyeti ve bütçe tercihleri onun nerede ve kimin yanında durduğunun en temel göstergeleri içerisinde yer almaktadır. AKP iktidarının temsilcilerine sorarsak "Bizler kimsesizlerin yanında duruyoruz." diyecekler mutlaka çünkü yıllarca ajitasyonun ekmeğini yediler, mağduriyet hikâyelerinin konforunu yaşadılar. Tabii, söylem ve eylem arasındaki makas açıldıkça, küçük bir azınlık zenginleşip halklar yoksullaştıkça hikâyelerinin inandırıcılığı da maalesef kalmadı. Beka söylemlerinin de halkın nezdinde bir değeri kalmadı. Bunu şu şekilde ifade ediyorum: Çünkü emekliler, emekçiler, kadınlar, gençler, işçiler açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşarken her güne de ağır bir stresle başlamak zorunda bırakılıyorlar bu ülkede. Gıda fiyatları yükseldikçe, hayat pahalılığı arttıkça Van'dan Edirne'ye, Sinop'tan Antep'e ülke olarak bir yoksullaşma türbülansı içerisindeyiz hepimiz. Siyasi iktidarı bir konuda tebrik etmek istiyorum yani hakkını vermek lazım bu noktada, ilk defa bu ülkede 86 milyonu bir noktada eşitlediler, bu eşitleme de yoksullukta eşitleme, tebrik ederim sizleri ama küçük bir azınlığı bunun dışında tutmuşlar, hâlâ eşitlenmemiş, halkla eşitlenmemiş küçük bir azınlık mevcut. Bu nedenle, fon krizinde de görüldüğü üzere birileri paradan 21 bin kat kazanırken halkın kendisi elindeki ufak tefek parayı da kaybetmeye mahkûm bırakılmış durumda. Fon krizinin ülke ekonomisine doğrudan maliyetinin 20 ila 30 milyar dolar olduğu, buna Borsa İstanbul üzerindeki değer kayıpları ve dolaylı etkileri de eklendiğinde 100 milyar doları bulduğu belirtiliyor. Mağdur yurttaşların sayısının da fazlasıyla yüksek olduğu rakamlarla da ortada. Genel ekonomik kayba bakıldığında, aslında bu fatura 86 milyona kesilmiş bir fatura olarak karşımızda durmakta. Tarlasında çalışan Ayşe teyzenin, merasında koyun otlatan Şivan amcanın, tezgâhında duran Daron'un, fabrikada çalışan Fatma'nın bir dahli yok, hatta bu işten belki

haberleri bile yok ama fatura onlara kesilmiş durumda. Fon krizinde mağdur sayısının yüksek olması çok doğal çünkü insanlar normal kazançlarıyla gelecek kuramıyor; bu nedenle oradan buradan kısıp döviz alıyor, altın alıyor veya parasını borsada değerlendirmek istiyor. Siyasi iktidar da şunu ifade etmişti: "Yastıkaltı altınlarınızı çıkarın, TL'ye geçin, ülkece kazanalım." demişti. Bazı fon mağduru yurttaşlar da birikimlerini TL'ye çevirdiler çünkü devletin söylemine, hükûmetin söylemine güvendiler; kimisi de parasını enflasyondan korumak için 200 bin lirasını fona yatırdığını ifade etmekte. Sayın Bakan, yurttaşın 200 bin lirası on bir yıl önce sizin ifade ettiğiniz gibi çerez parası olabilir ama bunu bir de sosyoekonomik endekslerde son kademede yer alan Batmanlı hemşehrilerinize sorarsanız size bununla ilgili daha net bir cevap vereceklerdir. Fon krizi patlamadan önce göstere göstere gelip kapıya dayanmış, borsadaki anomali aylar öncesinden biliniyordu ama ya isteyerek ya da istemeden buna seyirci kalınmış. Dolayısıyla mesele sadece AKP içerisindeki fondaş bakan veya kişiler değil, sorun aslında büyük oranda yapısal bir sorun. Sorunun kaynağı kurumların özerkliklerinin yok edilerek çökertilmiş olması bu süre içerisinde.

Ekonomi politik tercihlerin ağır bedelini ödeyen kesimlerin başında şüphesiz ki biz kadınlar geliyoruz. Bugün ülkenin yarısını oluşturan kadınlar sadece fiziksel şiddetle karşı karşıya değil, bunun ekonomik şiddet boyutu da fazlasıyla bizler tarafından yaşanmakta. Kadını özgür ve özgün bir birey olarak görmek yerine onu sadece aile parantezine alıp hem ev içi emeğini görmeyen hem de çalıştığında emeğini değersizleştiren bir düzenle karşı karşıyayız. Bu nedenle kadın yoksulluğu ve işsizliği söz konusu olduğunda bunu 2'yle çarpmak gerekiyor. DİSK-AR'ın 2026 Kadın Emeği ve Ücret Araştırması ve Asgari Ücret 2026 Raporu da tespitlerimizi doğruluyor. Kayıtlı çalışan yaklaşık 7,6 milyon kadının yüzde 60,1'i asgari ücret veya asgari ücretin hemen altındaki ücretlere mahkûm edilmiş durumda. Yine DİSK-AR'ın güncel çalışmalarına göre geniş tanımlı kadın işsizliği yüzde 40,4'e yükseldi. Bu veri neredeyse her iki kadından 1'inin işsiz olduğunu net bir şekilde ortaya koymakta. İster geniş, ister dar tanımlı olsun fark etmiyor, her hâlükârda kadın işsizliği hemen hemen erkek işsizliğinin 2 katına tekabül ediyor bu ülkede. Ekmek ve Gül'ün 15 ilde 2.800 kadınla yaptığı "Türkiye'de Kadın Yoksulluğu Panoraması" başlıklı araştırma durumun ne kadar vahim olduğunu da daha net bir şekilde gözler önüne seriyor. Yine bu çalışmada ücret eşitsizliği, güvencesiz ve kayıt dışı çalışmanın vardığı boyut, esnek istihdam ve bakım yükünün kadınlar üzerindeki etkisi açıkça ortaya konulmuş durumda. Buna göre kadınların yüzde 88'i yoksulluk sınırının altında bir hane geliriyle yaşarken kadınların bir bölümü de açlık sınırının altında bir kazançla geçinmeye çalışıyor. Dolayısıyla kadın yoksulluğu öyle derin ve geniş ki birçok kadın asgari yaşam ihtiyaçlarını dahi karşılamakta zorlanıyor bu ülkede. Raporda da belirtildiği üzere, kadınların yüzde 46'sı iş bulmada eşitsizlikle karşılaştığını belirtirken yüzde 44,2'si düşük ücretlere mahkûm edilmiş durumda. Bu tablo Dünya Ekonomik Forumu'nun yayınladığı 2025 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda Türkiye'yi 148 ülke arasında 135'inci sıraya oturtmuş durumda. Yine rapor Türkiye'nin 2024 yılına göre gerilediğini ortaya koyarken kadınların iş gücüne katılımının sınırlı olduğunu da göstermekte. Dolayısıyla siyasi iktidar kadınlara yönelik sürdürdüğü negatif politikalarla artık bir zahmet yüzleşsin. Kadınları gören bir yerden politikalar üretilmeli, adaletli gelir dağılımı sağlanmalıdır; kadınlara yönelik yeni bir ücret politikası belirlenmeli, yoksulluk sınırının altındaki gelirler için vergi muafiyeti sağlanmalıdır. Çünkü kadın sadece bakım ve ev işleriyle sınırlandırılmayacak ölçüde eşit bir yaşamın parçasıdır, öznesidir ve bire bir inşacısıdır.

Sayın Bakan, değerli hazırun; Kürt halkının tarihsel coğrafyasından bahsettiğimizde kendini ülkenin efendisi sanan bazı kesimler "Kürdistan neresi?" diye soruyorlar. Şimdi ben bu iki haritayı size göstereyim, burada da Kürdistan var, haritayı çevirdiğimde de Kürdistan var ve sosyoekonomik endeksin hazırladığı bütün haritalara bakalım, bütün haritalarda Kürdistan zaten bizzat bu devletin yüzyıllık politikaları sonucunda çizilmiş, net bir şekilde ortaya konulmuş bir harita olarak karşımızda duruyor. Bu haritaya baktığınızda Kürdistan'ın neresi olduğunu sizler benden daha iyi bir şekilde göreceksiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Göremiyoruz, biz göremiyoruz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Bunu sadece... Bunu sadece...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz öyle bir şey göremiyoruz...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Bunu sadece ben söylemiyorum. Bakın, sizlerin TÜİK verisi de söylüyor...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Biz orada Türkiye haritası görüyoruz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...SGK ve BDDK verileri de söylüyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Böyle bir süreci bu şekilde...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Bunu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yayınladığı 2025 yılı illerin...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Böyle ayrılıkçı, böyle bölücü konuşmayı size hiç yakıştıramadım. Bugünkü Türkiye'nin konjonktürüne böyle ayrılıkçı...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...illerin ve bölgelerin sosyoekonomik gelişmişlik araştırmasındaki haritalar da gösteriyor. SEGE araştırmalarına bakıldığında sağlık, eğitim, istihdam...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Orada biz Türkiye haritası görüyoruz, Türkiye!

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...yaşam kalitesi gibi başlıklarda ekseriyeti Kürt olan son 16 şehre bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 86 milyon...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...neresi olduğunu çok iyi anlayacaksınız...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Türküyle, Kürt'üyle, Laz'ıyla Türkiye haritası görüyoruz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...Sayın Nilgün Ök.

On yıllarca süren güvenlikçi politikalar, bilinçli geri bıraktırma yaklaşımı ve eşitsiz yatırım anlayışı...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ayıp ediyorsunuz, ayıp ediyorsunuz...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - ...bölgemizde işsizliği ve yoksulluğu derinleştirdi. Sizin hazırladığınız haritalar; buyurun, detaylı bir şekilde inceleyebilirsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hiç kimse sizin gibi düşünmüyor, herkes sağduyulu, herkes elini taşın altına koyuyor.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Dolayısıyla Kürt meselesinde çözümsüzlük bölgesel kalkınmayı engellerken ülke ekonomisine maliyetinin 2,5 trilyon dolar olduğunu söyleyen de var, 3 trilyon dolar olduğunu söyleyen de var, 4 trilyon dolar olduğunu söyleyen de var. Her şeye rağmen Kürt meselesinde hiç olmadığı kadar demokratik ve barışçıl bir çözüme yakınız. Barış ve demokratik toplum sürecinde Hakkâri'den İzmir'e herkes buna sahip çıkmalı, hep birlikte 86 milyon olarak kazanabiliriz. Bunun için de Hazine ve Maliye Bakanlığına da önemli görevler düşüyor. Hazine yani beytülmal neden beytülsulh olmasın. Buna karşı, Sayın Şimşek savaş bütçesinin yüzde 229 arttırılacağını ifade etti. Sayın Bakan, Türkiye halklarının savaş bütçesine değil, barış bütçesine ihtiyacı var. Biliyoruz ki barış bir mücadele gerektirir, barış mücadeleyle inşa edilir.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Böyle mi barış olacak?

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Bu nedenle, DEM PARTİ olarak ekmek, barış ve adalet kampanyası başlattık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Sayyiğit.

Değerli milletvekilleri, Sayın Sayyit; konuşmanızda ekonomik bir değerlendirme yaptınız. Bununla alakalı görüşleriniz sizi bağlar ancak ülkemizin bir bölgesini işaretleyip orayı...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ben işaretlemedim. Gerçekten ben işaretlemedim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, müsaade edin.

Orası Güneydoğu Anadolu Bölgesi, dolayısıyla onun resmî ismi o. Orayı "Kürdistan" şeklinde tanımlamanız Anayasa'mızın 123, 126'ncı maddelerine aykırıdır; böyle bir şey yok yasalarımızda ve o ülkenin bir bölümüyle alakalı başka bir yere aitmiş gibi bir anlam çıkarıyorsunuz. Ayrıca, Anayasa'nın 3'üncü maddesinde "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün." olduğu ifadesi de vardır. Ülkenin gelişmişlik alanlarına göre teşvik uygulaması vardır. Bazı bölgelere çok yüksek teşvikler verilir, bazılarına daha az verilir. Dolayısıyla, bir ayrımcılıktan ziyade teşvik mekanizmalarının daha çok nerede kullanıldıklarına bakmamızda fayda var diye düşünüyorum. Bu noktada görüşlerimize dikkat edersek memnun olurum.

Sayın Oluç, sizin bir açıklamanız mı olacak?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; ritüeli devam ettiriyoruz. Daha önce de söyledim tutanaklarda, geçtiğimiz yıllarda da bunu konuştuk. Biz esas itibarıyla tarihsel, sosyolojik ve coğrafi bir tanımlama anlamında Kürdistan coğrafyasını kullanıyoruz. Tarihselliği çok yüzlerce yıl öncesine dayanmaktadır ve bugün de bütün dünya tarafından Orta Doğu bölgesinde Kürdistan coğrafyası bilinen, tanınan bir yerdir. Ayrıca, doğrudan -Irak'ta örneğin- Irak Kürdistanı bölgesel yönetimi vardır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bizim sınırlarımızda yok ama.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet, evet; oraya geleceğim.

Bu bağlamda bunları kullanıyoruz. Yoksa sizin ifade ettiğiniz gibi, Anayasa'nın 3'üncü maddesi ile 123 ve 126'ncı maddeleriyle ilgili herhangi bir tartışmamız, bir sorunumuz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Vekilimiz esas itibarıyla bu tarihsel ve bölgesel eşitsizliği anlatmak için bu haritaları kullandı. Yani biliyorsunuz, bunu, bu eşitsizlik meselesini hep konuşuyoruz, daha evvel Cumhurbaşkanı Yardımcısı geldiğinde de konuştuk, tek tek yatırımcı bakanlıklar geldiklerinde de konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz. Çok büyük bir eşitsizlik olduğunu herkes biliyor, görüyor ve bunu dile getirmek, bu eşitsizliği ortadan kaldıracak politikaların üretilmesi içindir esas itibarıyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Son cümle efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Yoksa Nilgün Hanım'ın ifade ettiği gibi bölücülük yapmak değildir. Bölücülük yapmak, bölücülüğün zeminini ayakta tutmak, esas olarak bu eşitsizliğin yüz yıldır sürmesini sağlamakla mümkün hâle gelmiştir. Dolayısıyla, bu eşitsizliği kaldırmak için mücadele etmek hepimizin görevi. O zaman ortada ne bir adaletsizlik kalır ne de herhangi bir sorun yaşanır. Barış içinde ortak vatanda yaşamımızı sürdürürüz; bunu söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ, buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, aslında sunumunuzu yaparken bazı kriterlere, bazı parametrelere daha özen göstermenizi beklerdim Sayın Bakan. Şimdi, enflasyon yüzde 29,7; Avrupa'da dünyada son 5'teyiz, yanı başımızda Venezuela var, Güney Sudan var, İran var. Yine gıda enflasyonunda da onlarla birlikteliğimizi koruyoruz. İşsizlik yüzde 8,5; geniş tanımlı işsizlik yüzde 30.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Size şu anda sormak isterim, aslında tam olarak şu anda söyleyebilir misiniz: Asgari ücret ne kadar, brüt asgari ücret ne kadar? Girdi katsayısı Türkiye'de 0,41; OECD ve Avrupa bölgesinde ortalama 0,29. Gelir dağılımı eşitsizliğinde de ön sıralardayız. Rakamları seversiniz ama bu rakamları neden ters yüz ediyorsunuz, neden bu rakamlara dayanak bir sunum yapmıyorsunuz? Belki samimi bir yüzleşme bundan sonraki ekonomi politikalarınız açısından, toplumu ikna etme açısından sizin için de faydalı olacaktı. Yani aslında bir kıyametin içindeyiz. Bu kıyametin içerisinde bir fon vurgununun olması tuhaf mı? Bence tuhaf değil. Bu, beklenen bir şey. Demokrasi yok, eşitlik yok, hukuk yok, adalet yok; tabii ki kayırmacılık olacak, böyle fon vurgunları olacak, SPK liyakatsiz olacak, BDDK, Borsa İstanbul'u konuşacağız. Tüm toplum bugün artık "Kral çıplak." diye bağırıyor. Bir soygun var, bunun piyasaya maliyeti, topluma maliyeti olacak hepimiz biliyoruz. En acısı ne biliyor musunuz Sayın Bakan? Bono nedir bilmeyen, tahvil nedir bilmeyen, borsa nedir, sanat nedir, finans kapital nedir bilmeyene de yansıyacak bu vurgun. Belki de en çok onlar bunun ceremesini ödeyecekler. Bana sorarsanız bu iş nerede başladı? TÜİK'le başladı. Niye? TÜİK, hep yalan söyledi, bu ülkede topluma, bize. Nedense bir paravan gibi üstünü örtmeye çalıştınız, hep savundunuz fakat enflasyon oranlarına bu ülke emekçileri, halklar, memur, asgari ücretli ezdirildi ve hep beraber bunu izlemek zorunda bıraktınız bizleri. Hepimiz bunu görüyoruz, biliyoruz. Çok can yakıcı durumda bir asgari ücretin farkındayız, hepimiz çok iyi hissediyoruz, bilmiyorum siz hissediyor musunuz? Ama en iyi bilenlerden biri olduğunuza eminiz.

TÜİK ne yaptı? TÜİK, her şeyi kayıt altında yaptı, göstere göstere her ay enflasyon rakamlarını açıklayarak hem de. Peki, bu fon krizi, bu fon vurgunu nasıl oldu? Yine, kayıt altında oldu Sayın Bakan, her şey gösterile gösterile yapıldı. Kamuyu Aydınlatma Platformu bunu sürekli bildirdi. Bir aksilik gelişeceği yatırımcının aklından bile geçmedi. Zaten iştah kabartan bir piyasa, neden aklından geçsin ki? İşin başında SPK var, denetleyenler var, BDDK var, Ekonomi Bakanı var, siz varsınız, güven veriyorsunuz ama nasıl bir güven? Yalancı bir güven hissi. TÜİK de öyle yapmıştı. TÜİK de yalancı bir güven hissi uyandırarak bu ülkedeki toplumu kandırdı ve Ekonomi Bakanı olarak toplum size baktı. Bakınız, sabah işe gitmek için yola çıkan bir işçi, alacağı asgari ücretin 3 kuruşuna TÜİK'in çökeceğini hiçbir zaman düşünmedi. "En azından başında bir Ekonomi Bakanı var, o görür, buna izin vermez." dedi ama maalesef ki geldiğimiz nokta çok farklı, çok derin bir sömürü sistemi ve çete-mafya düzeni oluşturulmuş durumda. TÜİK aynı, fon vurgunundaki gibi işler sona geldiğinde ele verdi kendisini. Belki çok önceleri de ufak ufak tırtıklıyordu bu ülkedeki asgari ücretliyi ama işler rayından çıkıp enflasyon canavarı hortladıktan sonra biz TÜİK'in ne menem bir şey olduğunu anlamaya başladık. Aynı fon vurgunundaki gibi SPK'nin, BDDK'nin, Borsa İstanbul'un ne menem şey olduğunu anlamaya başladık. Bugün yapılması gereken şey ne? En başta TÜİK, geçmiş enflasyon oranlarıyla yüzleşmeli Sayın Bakan. Bakınız, yüzleşmelisiniz. Bu ülkenin emekçisinin, işçisinin sizden alacağı var. En başta belki enflasyon sepetindeki madde-fiyat listesini açıklayarak bu işe başlayabilirsiniz. Neden açıklamıyorsunuz diyoruz. Diyorsunuz ki: "Yok Eurostat standartları, şu, bu, teknik bazı uygulamalar ve bunlara uyum mevzuatları." Bakınız, daha önce açıklıyordu TÜİK. TÜİK, en şeffaf, en güvenilir kurumlardan biri olarak gösteriliyordu daha önce ama enflasyon hortlamaya başladıktan sonra bunun üzerini örtme, buna paravan oluşturmanın kurumu olmaya başladı. Çarşı pazara uymuyor TÜİK'in enflasyonu, DİSK bunun önünde durdu, mahkemeye verdi. Mahkeme kararları dedi ki: "Madde-fiyat listesini açıklayayın." Peki, hukuka uydunuz mu? Hukuka da uymuyorsunuz. Bakınız, en büyük sorun bu ülkede bu; hukuka uyulmuyor, adalet yok, demokrasi yok bu ülkede. en büyük sorun bu. Bugün geldiğimiz noktada bu soygun düzeninin en büyük yaratıcısı da bu ülkedeki antidemokratik uygulamalar, adaletsizlikler.

Enflasyon çok yüksek, işsizlik yüksek oranda, çok düşük ücretlerde çalıştırılıyoruz. Tekstil ve gıda sanayisinde, bakınız, yüzde 70'lere kadar insanlar, emekçiler, asgari ücret dolaylarında ücretlerle çalışıyorlar. Siz sürekli tek basamaklı enflasyon rakamları düşlüyorsunuz, sabah akşam hepimiz sizinle birlikte uyanıp sizinle birlikte bu rakamları ne zaman göreceğiz diye beklenti içerisindeyiz ama halk maalesef ki uzunca bir süredir her sabah kalktığında çift görüyor Sayın Bakan, çift; enflasyon rakamlarını da çift görüyor, faiz rakamlarını da çift görüyor. Yüksek faiz, yüksek enflasyon sarmalında içinden çıkılmaz bir ülke yarattınız. Bu TÜİK'in enflasyon rakamları yetmiyormuş gibi bir de sizin hedef enflasyon rakamlarınız var. Çok acıdır ki bu hedefini tutturamadığınız enflasyon rakamları üzerinden asgari ücretlinin maaşını belirliyorsunuz. Bu çok büyük bir haksızlık. En azından bunu kabul etmemeniz gerekiyor, buna bir çekidüzen vermeniz gerekiyor. Yani diyoruz ki Sayın Bakan: Hep adaletsizlikle, hukuksuzlukla bu fon vurgununun taşları döşendi, bugünlere kadar geldik. TÜİK'e ses çıkarılamayınca BDDK "Benim eksikliğim var." dedi, SPK "Benim nerem eksik?" dedi, "Borsa İstanbul'u da yanımıza alırız, nasıl olsa hepimiz aynı kurumun çatısı altındayız." dediler. Varlık Fonu'ndan bağladılar ya Borsa İstanbul'u da ve böylece çok güzel organize bir sistem yaratıldı. Bize artık "petrol" demeyin, "savaş" demeyin, "salgın" demeyin bütün ülke, herkes olan biteni çok açık bir şekilde görüyor. Siz tercihinizi halktan yana yapmadınız, üreticiden yana yapmadınız, emekçiden yana yapmadınız. Bu da çok açık, zenginden yana yaptınız, sermayeden yana yaptınız. Barışla, demokrasiyle, eşitlikle, adaletle büyümek yerine eşitsizliğin, hukuksuzluğun, adaletsizliğin, yolsuzluğun, çürümüşlüğün kol gezdiği bir ülke yarattınız. Bu ülkede birileri kayırılıyor, korunuyor, destekleniyor. Sizin hedefiniz hiçbir zaman toplumsal refah olmadı. Zenginle büyümeyi de bize

"büyüme" diye gösteriyorsunuz, rakamlar açıklıyorsunuz. Bakın, hane halkı gelir grubunda ilk yüzde 10'luk dilim hiç değişmiyor, son yüzde 10'luk fakir fukara dilimde hiç değişmiyor. En düşük hane halkı fert geliri... Bakın, bölgelere bakalım: "TRA2, TRB2, TRC2" diye adlandırmışsınız. Kürdistan coğrafyası, Kürt coğrafyası yıllardır bu böyle. Bu halk yıllardır bu sefaleti yaşıyor. Ağrı var, Van var, Muş var, Bitlis var, Hakkâri var. Ya, yıllık değil, aylık olarak bakalım: Aylık olarak fert başına düşen gelirleri 13 bin lira, 14 bin lira. Bununla bu insanların tüm ihtiyaçlarını karşılamalarını bekliyorsunuz ki bakın, nereye harcıyorlar parayı? Gıdaya harcıyorlar. 2025 rakamı yüzde 29,2; kazandığı paranın yüzde 29'unu gıdaya harcıyor, konuta harcıyor, kiraya harcıyor yüzde 38,7'sini. Yüzde 20'lik en alt gelir grubu böyle. Peki, yüzde 20'lik en üst gelir grubu kirada da konutta da gıdada da harcamaları kazançlarına göre çok çok düşük oranda.

Evet, hukuk istiyoruz, demokrasi istiyoruz, adalet bekliyoruz bu ülkede, adalet Sayın Bakan.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bozdağ, teşekkür ederim.

Yine, aynı bilgilendirmeyi yapmak zorundayız, her seferinde söylüyoruz, Komisyonda da görev yaptınız, "kürdistan coğrafyası" ifadesi yanlış oluyor. Ülkemizin her yerinde, her gruptan insanlarımız var. Anayasa'nın 3'üncü maddesi devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ifade ediyor. Yine Madde 123 "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir." ifadesi, yine, Madde 126'da "Türkiye, merkezî idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır." Dikkatli konuşmayı rica ediyoruz.

Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tutanaklara girsin diye bu konuda iki üç cümle söylemek istiyorum. Sizin saydığınız Anayasa maddeleriyle 123 ve 126'yla ilgili bir sorunumuz yok, daha evvel de söyledim. Biz tarihsel, sosyolojik bir gerçekliği, kültürel bir gerçekliği ifade etmek anlamında, Kürtlerin yaşadığı topraklar anlamında, tarihsel olarak baktığımızda "kürdistan coğrafyası" ya da "Kürt coğrafyası" kavramlarını kullanıyoruz. Bunun herhangi bir şekilde ülkenin topraklarını bölmekle bir alakası yok. Biliyorsunuz, idari yapıda "Trakya" diye de bir yer yok ama biz aramızda rahatça Trakya'dan bahsediyoruz. "Rumeli" diye de bir yer yok, Rumeli'den bahsediyoruz. Bunlar konuşulduğu zaman kimse bu konuda tepki göstermiyor. Dolayısıyla buradaki amacın ne olduğunu anlarsak herhangi bir sorun olmaz diye düşünüyorum.

Tekrar bunları söylemiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, ben de bir söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, burada da aslında hani tiyatrocular alınması da bir tiyatro oynuyoruz, her defasında aynı şey oluyor. DEM'li arkadaşlar, "Kürt illeri, kürdistan, Kürt coğrafyası" diyorlar. Vermek istediği mesaj gayet güzel bir şekilde veriliyor. Başkan çıkıyor, diyor ki: "Bunlar Anayasa açısından uygun değildir." Ondan sonra Anayasa'nın maddelerini hatırlatıyor. Sonra Saruhan Bey gayet o nezih ifadeleriyle buradan kastın ne olduğunu anlatıyor. Ya, bunu böyle yapacağımıza arkadaşlar bunu demesinler, biz de bu açıklamaları yapmak durumunda kalmayalım. Buradaki tabii, bu böyle olmaması lazım. O zaman bundan sonra her defasında biz de şu açıklamayı yapacağız: Böyle bir tarihsel, kültürel, şöyle böyle bir sorun yoktur. Bu sorunu biz kabul etmiyoruz. Bölgesel gelişmişlik farkı var mıdır Türkiye'de? Vardır. Sanayi Bakanlığı bütçesinde en sert şekilde eleştirdim. O bölgelerdeki illerimizi saydım ve buralardaki gelişmişlik farkı 1967 senesinden beri hiç değişmedi diye ben de söyledim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Ama bunu bir Kürt coğrafyası, Kürt illeri üzerinden okumak yanlış olur. Yani bu ideolojik amaçlı olarak kullanılan bir şey olduğunu ben değerlendiriyorum. O yüzden bunun bence yapmayalım, vakit de kaybetmeyelim ama bu yapılırsa bundan sonra her defasında İYİ Parti Grubu adına ben de söz alacağım, ben de bu düşüncemi ifade edeceğim.

Teşekkür teşekkür ederim..

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna geçiyoruz.

Sayın Rıfat Turuntay Nalbantoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

RIFAT TURUNTAY NALBANTOĞLU (İzmir) - Sağ olun efendim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Magna Carta'dan bu yana süregelen bütçe hakkı doğrultusunda geçen yılı ve önümüzdeki yılın konuşmak üzere buradayız. Büyük Sözleşme olarak adlandırılan Magna Carta bütçe hakkının yanı sıra, kralın yetkilerini de kısıtlayarak anayasal demokrasilerin, insan haklarının ve parlamenter sistemin temel taşını oluşturmuştur. Ancak, içinde bulunduğumuz süreçte ne anayasal demokrasiden ne insan haklarından ne parlamenter sistemin etkinliğinden ne de bütçe hakkından söz etmemiz mümkün değildir. Ayrıca, bütçe hakkı senede bir kez burada ya da Genel Kurulda oturup konuşmak da değildir. Bütçenin nereye harcandığının yanı sıra, plan ve

programlara ne kadar uyulduğu, saydam ve şeffaf bir şekilde ne kadar denetlendiği, ihmal ve suistimali olanlara caydırıcı bir şekilde ne seviyede yaptırım uygulandığının da tespit edilmesidir. Bunların ne kadarının gerçekleştirildiğini sizlerin ve kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, bütçeye baktığımızda, genel olarak eylül ayının başında açıklanan orta vadeli programa dayandırıldığını görüyoruz. Ancak daha sonra hem kamu maliyesini hem de makroekonomik plan ve programları etkileyecek çok büyük bir fon krizi patlak verdi. Dolayısıyla "asrın soygunu" olarak adlandırılan bu fon krizinin orta vadeli programa ve bütçeye etkileri konusunda gerekli öngörülerini de dikkate aldığını umuyorum, ummak istiyorum. Fon krizi demişken herkes değindi ama birkaç noktasıyla ben de değinmek istiyorum. Günlerce yazıldı, çizildi; hâlen de yazılıp çizilmeye devam ediyor. Burada kimin ne kadar, kimlerin hangi yöntemlerle ne kadar götürdüğü konusuna girmeyeceğim, tekrar etmeye de gerek yok fakat bu sistem çok önemli bir tehlikeyi hepimize gösterdi. Değerli arkadaşlar, devlet çökmüş, sistem çökmüş, yönetememe sorunu çok açık bir şekilde ortalıkta. Hortumlandığı iddia edilen rakam 187 milyar 653 milyon lira; iyi ki paradan 6 sıfır atılmış, atılmamış olsaydı 187 milyar 653 milyon lirayı eski rakamlarla burada telaffuz edecek bir kişi var mıydı, ben gerçekten merak ettim, mesela ben telaffuz edemezdim.

Sayın Bakan, siz de biliyorsunuz ki bu iş borsacısı, siyasetçisi, denetçisi, bürokratı, kamu görevlileri olmak üzere birçok ayağı, ağı var. Dolayısıyla bu, organize iş ve örgütlü suç kapsamında mutlaka değerlendirmek ve örgütlü suç kapsamında bakılmak zorundadır. Bu durum aynı zamanda acilen bütün kurum ve kurulları yeniden oluşturulması, disipline edilmesine ihtiyaç duyduğunu da açık bir şekilde göstermektedir. Bugün geldiğimiz noktada, yetki ve denetim başta olmak üzere hemen her alanda bizim de kendi Magna Carta'mızı yaşama geçirmemizin gerektiği çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Sayın Bakan, son yaşananlarda açıkça görüldüğü gibi, kamusal mali denetim sisteminde çok büyük sorunlar vardır. Yüksek denetim organları ve iç denetim birimlerinin idari ve mali özerkliklerinin tam anlamıyla tesis edilememiş olması, denetim raporlarının tarafsızlığı ve algısı üzerinde çok büyük bir baskı oluşturmaktadır. İç denetimde uluslararası bağımsız denetim standartlarının tam ve eksiksiz uygulanamaması denetim kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir çünkü ülkemizde yaşanan son olayda da görüldüğü gibi, bütün dünyada yaşanan denetim skandalları nedeniyle denetime bakış açısı değişmiş, güvenilir ve kaliteli raporlamaya yönelik ihtiyaç artmış, bunları sağlamak üzere de bağımsız denetim faaliyetleri çok daha önemli bir önem kazanmıştır.

İşte, tam bu noktada Sayın Bakanım, sizi de hazır yakalamışken mensubu olduğum meslek grubunun, yaklaşık 150 bin serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirin yıllardır çözülemeyen ve âdeta kangrene dönüşmüş sorunlarını dile getirmek istiyorum. Bu sorunlar çözülürse sadece bir meslek grubunun meselesini çözmüş olmayacaksınız, aynı zamanda sağlam ve hakkaniyetli bir bütçe için sizlere, sizlerle birlikte gönüllü çalışan bir kesime sağlıklı bir çalışma ortamı yaratmış olacaksınız. Sayın Bakan, bu insanlar her ay milyonlarca beyannameyi sizler adına hazırlıyor, devletin vergisini ve sigorta primini topluyor, kayıtlı ekonominin bekçiliğini yapıyor. Devletimizin mali idaresinin sahadaki eli, gözü ve kulağı onlardır. Size açıkça söylemek isterim: Bu meslek grubu bugün yorgun, yıpranmış ve kendini yalnız hissediyor. Yıllardır kapı kapı dolaşıp taleplerini anlatıyorlar ama karşılarında seslerini duyan bir irade bulamıyorlar. Ben bugün o talepleri, bu çatı altında bu sorunları hepinizin vicdanına havale ediyorum ve teslim ediyorum Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, çok ciddi sorunları var mali müşavirlerin ve bu sorunlar çözüldüğü zaman sadece mali müşavirlerin sorunu çözülmemiş olacak, sizin en önemli müttefikimiz, en önemli yandaşınız bir meslek grubunun da sorunu çözülmüş olacak. Birincisi, bir türlü çözemediğiniz, bir türlü halledemediğiniz enflasyon karşısında eriyen emek. Değerli arkadaşlar, 2019'da 100 lira olan mali müşavirlik ücreti 2026 tarifesinde 785 liraya çıkmıştır. Rakam çok büyük gibi görünüyor ama değil, aynı dönemde mali müşavirlerin ofisinde çalıştırdığı personelin asgari ücret maliyeti yaklaşık 15 kat, üretici fiyatları 13 kat, akaryakıt 14 kat artmıştır yani meslek mensupları bu iktidarın ekonomi yönetiminin yol açtığı enflasyonun faturasını kendi cebinden ödüyor. Girdi maliyetlerine göre bu ücret asgari 1.500 TL olması gerekiyor ancak 785 lirada kalmıştır.

Vergi kayıp ve kaçağın önlenmesi konusunda yine en önemli yardımcınız olacak mali müşavirler, bugün belli bir büyüklüğün üzerindeki mükelleflerin beyannameleri mali müşavirlere imzalatma zorunluluğunun dışında tutulmuştur yani en büyük vergi tutarlarının döndüğü yerde uzman bir göz olmadan beyanname gönderilebiliyor, bunun düzeltilmesi için hazırlıklar yapıldığını biliyorum ama yıllardır herhangi bir sonuç da alınamadı.

Denetimsiz kalan şirketler, Türk Ticaret Kanunu şirketlerin finansal tablolarının bağımsız denetçilere, hukuki işlemlerinde işlem denetçilerince denetlenmesi felsefesiyle hazırlanmış ancak kanunun yürürlüğe girmeden yapılan değişiklikle bağımsız denetim alanı daraltılmıştır, işlem denetçiliği tamamen kaldırılmıştır. Sonuç ortada, bugün tartıştığımız birçok konuyu bu sebeple tartışıyoruz Sayın Bakanım.

Dördüncüsü, e-defter cezalarındaki ölçüsüzlük. Bir beyannameyi geç verdiğinizde ceza gecikme süresine göre kademelendiriliyor, bir günlük gecikmeyle aylarca süren ihmal aynı kefeye konuyor. Bu cezalar gecikme süresiyle orantılı hâle getirilmek zorundadır. Kusur ve ceza arasındaki denge de ve sınırsız sorumluluk da maalesef mali müşavirleri ve bu meslek grubunu üzen çok önemli sorunlardan biridir. Dijitalleşme vergi sistemini hızlandırdı ama sistemler aksıyor, sunucular çöküyor. Vergi kaybı doğurmayan çok kısa süreli teknik aksaklıklarda vergi kaçırmaya yönelik bir fiil aynı şekilde cezalandırılamaz, cezanın amacı cezalandırmak değil, kuralla uyumu sağlamak ve sistemi güvenle korumaktır. Daha da vahimi şudur ki mali müşavirler imzaladıkları beyannamelerde sonradan çıkan vergi farklarından mükellefle birlikte sınırsız ve tüm mal varlıklarıyla birlikte sorumlu tutuluyorlar, bu da mesleğe yeni girişleri ciddi şekilde azaltıyor.

Otuz yedi yıldır değişmeyen meslek Yasa'mız. Sayın Bakan, değerli bürokratlar; 3568 sayılı Meslek Yasası 1989'da yürürlüğe girdi, bu sürede Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu baştan yazıldı, Kamu Gözetimi Kurumu kuruldu, Vergi Denetim yeniden yapılandırıldı, elle tutulan defterden kendiliğinden oluşan elektronik kayıtlara geçildi; bu mesleğin kendi Kanun'u neredeyse yerinde sayıyor. Bu Kanun, mesleği defter tutan bir meslekten teknolojiyi denetleyen ve danışmanlık veren bir mesleğe dönüştürecek şekilde mutlaka meslek örgütüyle birlikte yeniden yazılmalıdır.

Vaktim müsaade etmediği için bir ara bulunuluk sorununu, stajyerlere prim desteğini, tahsil edemediğimiz KDV ödemek zorunda olduğumuzu, kâğıt üstünde bile kalmayan mali tatili ve tabii ki yeşil pasaport sorunundan bahsetmek istemiyorum ama bunlar mali müşavirin acil çözüm beklediği sorunlardır.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; yukarıda sıraladığım sorunlarla ilgili bizzat benim de vermiş olduğum kanun teklifleri komisyonlarda bekliyor, bir talimatınızla hepsinin üstesinden gelinebilir. Bu talepler bir meslek grubunun ayrıcalık istemesi değil, bunlar adil bir ücret, orantılı bir ceza, sınırlı bir sorumluluk ve çağın gereğine ayak uydurma talepleridir. Bu talepler karşılandığında kazanan yalnızca mali müşavirler olmayacak, vergi idaresi de kazanacaktır.

Saygılar sunarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ağzınıza sağlık, güzel bir konuşma oldu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Faik Öztrak, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün üzerinde konuştuğumuz 2027 bütçesi fon vurgununun ortaya çıkmasından aylar önce hazırlanan orta vadeli programın varsayım ve tahminlerine göre bağlandı. Soygunun ardından geçen iki ayda Merkez Bankasının net rezervlerinin yarısından fazlası, borsa şirketlerinin piyasa değerinin üçte 1'i eridi. Batan fonlardaki kayıp 20 milyar dolar civarında, şu anda konuştuğumuz bütçe yaklaşık 200 milyar dolar civarında, daha fazla servete sahip bir ekonominin büyüklüklerine göre hazırlanmış, gerçekçi olmayan bir bütçeyi konuşuyoruz. Bundan da öte siyaset, bürokrasi, vurguncu, yandaş, şeytan üçgeni ekonomide zaten diplerde olan güveni yok etmiş vaziyette. Güvenin serbest düşüşte olduğu bir ekonomide bütçede hedeflenen büyüklüklere ulaşmak için içilecek ilaçların dozunun yani politikaların radikal bir şekilde değişmesi gerekiyor. Dolayısıyla ne bu bütçenin büyüklüklerinin ne de arkasındaki politikaların gerçekçiliği yok. Bu bütçeyle yıllık programdaki politikalarla ekonomide yaşanan bu derin krizi aşıp orta vadeli programdaki hedeflere, büyüklüklere ulaşmanız çok güç.

Sayın Bakan, siz geçtiğimiz yıl sonunda "Bazı fonlarda manipülasyon yapıldığını biliyoruz." dediniz, on ay sonra da ekonomimiz vurgunu yedi. Sözü hiç eğip bükmeden sorayım. Bu finansal cinayet sizin gözlerinizin önünde, sizin bilginiz dâhilinde işlendi, siz seyrettiniz. Milyonlarca vatandaşımız milyarlarca lirasını size bağlı kurumlar görevini yapmadığı için kaybetti. İspanya'da yaşanan tren kazasında Ulaştırma Bakanı sorumluluğu alıp istifa etti. Siz bu finansal Susurluk kazasının sorumluluğunu alıp istifa etmek için daha ne kadar bekleyeceksiniz? Sizin başında olduğunuz bir ekonomi yönetimine içerideki ve dışarıdaki yatırımcılar nasıl güvenip de para yatıracak? Siz bu sin külahın görünmesin stratejisiyle vurgunun sorumluluğunu bir avuç bürokrata yıkarak, arkasındaki siyasetçileri saklayarak, Meclisimize hesap vermekten kaçarak vurgunun sebep olduğu tsunaminin teğet geçebileceğine gerçekten inanıyor musunuz? Kimsenin güvenmediği bu yönetimin vurgunun ardından enkazın kaldırılması ve zararların tazmini sürecini doğru yönetebileceğini düşünüyor musunuz? Siz televizyona çıkıp "Parayı gönüllü iade edin yoksa Adalet Bakanlığımız gereğini yapar." diyorsunuz ama Adalet Bakanı "Gönüllü iade hukuki sorumluluğu ortadan kaldırmaz." diyor; vatandaş hanginizin dediğine inanacak?

Sayın Bakan, bu işin hesabının kitabının doğru tutulduğundan da endişeliyim, rakamlar havada uçuşuyor. Haber ajanslarının yayımladığı bazı rakamlar var ama şimdi size soruyorum: "Tövbe hesabı"na bugüne kadar kaç lira yatırıldı? Neden mağdurlara 1 milyon liraya kadar ödeme yapmayı vadedip bunun sadece dörtte 1'ini ödeyebildiniz? Bir de şu söylentileri duyuyoruz, mağdurlara yaptığınız bu ödemelerden stopaj kestiğiniz söyleniyor; bu doğru mu? Fonlara para yatıran, yatırdığı paraları tahsil edemeyen kaç kamu kuruluşu var, isimleri ve tahsil edilemeyen tutarlar nedir? "Fon vurgununun zararlarını tasfiye sürecinde kamunun üzerine yük gelmeyecek." dediniz ama bakıyoruz, yüzde 76'sı Varlık Fonuna ait olan Türkiye Sigorta ödünç verdiği ancak vadesinde iade edilmeyen devlet iç borçlanma senetleri için toplam 9 milyar lira karşılık ayırmış, bunlar Varlık Fonu tarafından karşılandığında kamuya yük sayılmayacak mı? Emlak Katılım Bankasının Katılımevim, Birevim ve İktisat Katılım Bankasının hisselerini alması için vereceğiniz sermaye milletin kesesinden çıkmış sayılmıyor mu? Kanuna bir gece yarısı eklediğiniz düzenlemeyle fon temerrüde düşmeden satış talimatı verenleri alacaklı statüsünden çıkardınız, pay sahipleri kapsamına aldınız. İnsanlar alacağını mahkeme yoluyla aldığında yani para devletin sağ cebinden değil sol cebinden çıktığında, bunu milletin kesesinden çıkmış saymayacak mısınız? Adını fon vurgunu sonrasında sık sık duyduğumuz TAKASBANK'ta Yönetim Kurulu Başkan Vekili de olan Borsa İstanbul'un Genel Müdürü örgütlü suçtan tutuklandı ama aynı TAKASBANK'ın yönetiminde onunla birlikte görev yapan Sayın Muhsin Atcı'yı ise siz bu hafta sonunda Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığına atadınız. Bu "sen, ben, bizim kız, bizim oğlan" yaklaşımıyla hesap sorarmış gibi yaparak yatırımcılara nasıl güven verebileceksiniz? Önümüzdeki bir yılda ödemeler dengesinin finansmanı için gereken 300 milyar doları daha bu sabah S&P, Dow Jones endeks değişikliklerini güvensizlik nedeniyle

dondurduğunu dile getirirken nereden ve hangi şartlarla bulabileceksiniz? Getirdiğiniz bütçede kamu kesimi borçlanma gereğinin millî gelire oranının 2027'de yüzde 3,2 olacağını söylüyorsunuz, açığın bu seviyede kalmasında da KİT dengesinin bir yılda 500 milyar liranın üstünde iyileşmesi belirleyici; bu nasıl olacak? Bunun için KİT ürünlerine ne kadar zam yapmayı planlıyorsunuz? Bu enflasyonu düşürme hedefiniz de ne kadar tutarlı? Fon vurgunundan sonra başta hazine olmak üzere her kesimin borçlanma koşulları bozuluyor. Bütçenin faiz ödemelerinin millî gelire oranını yüzde 3,6'da gerçekten tutabilecek misiniz? Hazinenin finansman programı birkaç gün önce açıklandı. 2027'de toplam borçlanma yüzde 40 artışla 7 trilyon 578 milyar liraya çıkacak. Programa "2027 yılında uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ve kira sertifikası ihraçları yoluyla 13 milyar Amerikan doları, 13 milyar Amerika Birleşik Devletleri doları tutarı karşılığında finansman sağlanacak." diye yazmışsınız; yetmemiş, dövizle iç borçlanma yapmayı da öngörmüşsünüz. Bu yılın ilk dokuz ayı itibarıyla, baktığımızda, iç borçlanmada dövizin ağırlığı geçen yılın aynı dönemine göre 14 puan birden artmış, yüzde 36'ya çıkmış; Türk lirasının ağırlığı ise yüzde 64'e gerilemiş. Bu hızla devam ederseniz 2027'de içerden ve dışarıdan dövizle toplam 3,02 trilyon lira borçlanacaksınız. Merkez Bankası rezervleriniz yarıya düşmüş. Siz dövizle borçlanırken bunun piyasalarda dolarizasyonu başlatmasını nasıl önleyebileceksiniz?

Bugün burada SPK, BDDK gibi fon skandalının tam göbeğindeki kurumların 2025 yılı Sayıştay raporlarını da görüşüyoruz. Fon vurgununun altyapısının oluşturulduğu dönemin raporlarında bu istismarla ilgili zerreyimiskal bilgi yok. Bu nasıl bir denetim? Saydamlık olmayınca hesap verme de olmuyor.

Sayın Bakan, saydamlık demişken, Uluslararası Para Fonunun yayımladığı Türkiye Mali Şeffaflık Değerlendirme Raporu'nda yer alan övgüleri sosyal medyada paylaştınız. Bu Rapor'da sizin görmediğiniz bazı hususları da izin verirseniz ben anlatayım.

Rapor'da Parlamento denetiminin zayıflaması, bütçe dışında yapılan harcamalar ve şartlı yükümlülükler "kritik kör noktalar" olarak tanımlanıyor; deprem gerekçesiyle "emanet" hesabı şişirilerek bütçenin arkasından dolaşılması eleştiriliyor; kur korumalı mevduat üzerinden verilen garantilerde yükün Merkez Bankasının sırtına bırakılmasına da dikkat çekiliyor ama özellikle son fon vurgununda adı sık sık geçen, AK PARTİ Genel Başkanı Erdoğan'ın başında olduğu, borsa soygununu BİST Başkanı şapkasıyla izleyen Erişah Hanım'ın Başkan Vekili olarak görev yaptığı Varlık Fonunun Sayıştay denetiminin dışında kalması, hesaplarının denetimi hususunda iç kamuoyuna yeterince bilgi verilmemesi eleştirisi gerçekten de dikkat çekiyor. Rapor'da yer alan bu konular hakkında da, Sayın Bakan, birkaç cümleyle açıklamada bulunursanız biz de bunları dinlemekten memnuniyet duyarız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Erhan Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, tabii, konuşulacak çok konu var, böyle hızlı hızlı geçeceğiz.

Program üzerinde çok fazla durmak istemiyorum, ekonomik programın çalışmadığını söyledik maalesef çünkü ekonomik program, böyle, tam teşekküllü bir program değil. Yapısal ayağı olmayan, kamu harcamalarını kısma ayağı olmayan bir programın çalışması zaten mümkün değildi. İşte, cari harcamalara bakın, bu yıl mal ve hizmet harcamalarının millî gelire oranı OVP boyunca artıyor yani daha başka ne söyleyelim? Program bitmişti, bu fon krizi programın bittiğinin de tescili oldu, artık bundan sonra hiçbir şekilde ekonomik programdan bu ülkede bahsetme imkânı yok. Çok uzun süre bu faiz politikası, işte, program tam teşekküllü olmadığı için ve güven tesis edilemediği için de kırk aydır yüksek faize bu ülke mahkûm. Artık talebi kısan değil, üretimi kısan bir program oldu.

Mesela siz bize diğer yıllarda hep şey söylediniz "Ya, IMF'de çalışmalar var, işte, üç yıl içerisinde ancak bu iş oluyor." falan diye; kırk ay oldu Sayın Bakan, ne oldu IMF çalışmaları, onlara bakmak lazım yani o süre de geçti. "Türkiye'nin bir hikâyesi var." diyorduk, Türkiye'nin hikâyesi falan kalmadı.

Tabii, ekonomide ciddi bir servet transferi var, bu servet transferi yeni değil. Berat Albayrak döneminde bir servet transferi vardı, ne üzerinden oldu? İki şey üzerinden: Bir, Türkiye'nin "128 milyar dolar" diye sembolleşen rezervlerin eritilmesi üzerinden bir servet transferi oldu; iki, yanlış borçlanma stratejisiyle, döviz, altın ve enflasyona dayalı borçlanma stratejisiyle bir servet transferi oldu. O gitti, Bakan Nebati geldi; orada da enflasyon yüksek, faiz düşük; oradan bir servet transferi artı kur korumalı mevduattan bir servet transferi oldu. Bunların rakamlarını hep konuştuk ama bunlar artık yüz milyar dolarları bulan rakamlar. Şimdi, sizin döneminizde de işte programımız çalışmadığı için yüksek faiz, düşük kurdan kaynaklanan bir servet transferi var. Geçen yıl, Sayın Bakan, yurt dışına ödediğimiz para "faiz ve benzeri ödemeler" adı altında 31,5 milyar dolar. Ben şöyle, geriye doğru, uzun vadeli ortalamasına baktım: 11-12 milyar dolar. Bakın, 11-12 milyar dolardan 31,5-32,5 milyar dolarlık dışarıya bir faiz ve benzeri ödemeler yapar hâle geldi.

Bütçedeki faiz yükünün arttığından zaten